

Vienos knygos paraštėje

Sovietinis melas apie Lietuvą tvinsta į laisvąjį pasaulį.
Kuo ir kaip jį tvenksime?

Vytautas Vaitiekūnas, New York, N. Y.

Tuoju po II Pasaulinio karo Sov. S-ga visokiomis progomis bandė gauti laisvojo pasaulio, pirmiausia Vakarų Didžiųjų Galybių, teisinį pripažinimą savo agresiniams užgrobinimams, ypač savo agresijos padariniams Baltijos valstybėse. Atsimerame tuos sovietų bandymus tarpvalstybinėse ir tarptautinėse konferencijose, Jungtinėse Tautose, UNESCO ir kt. Iš antros pusės, sovietų pavergti kraštai agresijos padarinių nepripažinimą pagrįstai laiko svarbiu laisvės kovai veiksmu ir jų atstovai kiekviena tinkama proga įtaigoja laisvąjį pasaulį savo nepripažinimo pozicijose kietai, laikytis.

Sovietinei ofenzyvai neįstengus pralaužti laisvajame pasaulyje galiojančių tarptautinės teisės nepripažinimo užtvary, Sov. S-gos taktika, siekiant pripažinimo, pasikeitė. Tiesioginis pripažinimas pasidarė tarsi nebeopus. Užtat pradėta ofenzyva netiesioginio pripažinimo būdu. Vadinamas taikus sambūvis ir tautiniai kultūriniai mainai sovietams yra savotiškos tiltas per tiesioginio NEpripažinimo griovį į netiesioginį PRipažinimą. Šiokių sovietų ofenzyvos apraiškos yra ir pastaruoju metu V. Europoje ir Amerikoje prancūzų (M. Smauskas — La Lituanie Soviétique, collection "Études Soviétiques"), anglų ir kt. kalbomis specialūs, pavergtiesiems kraštams skirti leidiniai. Vienas jų, atrodo, vertas laisvojo lietuvių ypatingo dėmesio. Tai G. Metelsky "LITHUANIA, Land of the Niemen", translated from the Russian by George H. Hanna, Foreign Languages Publishing House, Moscow, 1959. Knyga kietais drobiniais versliais su aplanku, 1x9 colių formato, 276 puslapių teksto ir 36 psl. iliustracijų. Gale okup. Lietuvos (Lithuanian SSR) žemėlapis. Antraštėje ir viršelyje jokie SSR, tik Lithuania. Turinį sudaro 7 skyriai su 104 atskirais straipsniais.

1. Istoriniai bruožai ("In the Footsteps of History"), 9 straipsniai, pradedami bendru lytiniu Lietuvos gamtovaizdžiu, primenantiu Jungferio "Litauen, Antlitz eines Volkes". Bet lytinį vaizdą tuoju pat "pagrąžina" pastaba, kad Sov. S-gos didžiuliu plotu Lietuva esanti labai mažytė ir kad, nors senas kraštas, esanti jauna sovietinė respublika. Lietuva iškart skaitytų pristatoma kaip Sov. S-gos dalis, o kur liečiama Lietuvos praeitis — kaip Rusijos bendrininkė. Net senovės Lietuvos miškai — tai ta pati Rusijos taiga. Juose buvo gausybė žvėrių ir paukščių, o drevėse — apstas puikiausio medaus. Bet nuo Liublino unijos, kuri panaikinus Lietuvos valstybę, prasidėjęs miškų naikinimas. (Sena rusų politika — kirsti Lietuvą su Lenkija).

Ir Lietuvos klimatas gretinamas su Stalingrado, Dniepropetrovsko, net Amuro srities klimatu. Tik Lietuvos klimato įvairavimas labai mažuose plotuose pralenkęs ir Rusiją.

Dėstant akmenų atsiradimą Lietuvoje, aprašant Lietuvos "stebuklinguosius" ir "šventuosius" akmenis, tuoju pat priduriama, kad tik sovietinė Lietuva

pradėjusi akmenynus naudingai tvarkyti.

Lietuvos durpynus, kalkynus ar kitus žemės turitus atradę sovietiniai geologai. Jie nustatė, kad durpių užtekis dar 100 metų.

Kalbant apie lietuvių glaudžius ryšius su slavais nuo prastės laikų, svarbiausiu šaltiniu cituojamas K. Marksas, kuris "placed the Lithuanians among the slavs". O jei pasakė Marksas — apeliacijos negali būti. Lietuvių tautiniai bruožai apskritai nurodyti teisingai: nuosirdumas ir vaišingumas taikoje, narsa ir atkaklumas kovojė. Net M. Kalininas esąs pasakęs, kad heroizmas ir neaprežta savo krašto meilė esą būvusi viena iš gražiausių lietuvių tradicijų. Cituojami E. Kanto ir prancūzų geografo Reclus pagyrimai lietuviams.

Lietuvių kalba esanti senesnė už Homero — graikų kalbą. Būdinga, kad lietuvių kalbos didžiausias autoritetas knygai yra surusėjęs vokietis didis politinis reakcininkas, Muravjovo įkvėpėjas primesti lietuvių kalbai rusų rašmenis, kalbininkas A. Hilferding. Jam lietuvių kalba glaudžiai siejasi su slavų. Jam "the Lithuanian people chung to the Russian world". Šio carinio reakcininko dvasia persunkta ir sovietinė "Lithuania, Land of the Niemen". Ir jai "the Russian (ne "cerkovno-slovianski") language" per šimtmečius buvusi Lietuvos valstybinė kalba. Jai ir Lietuvos statusas buvęs rusų kalba. Žodžiu, tarp lietuvių ir rusų veik jokie kalbinio, kultūrinio skirtumo. Aišku, kokią iš tokių informacijų išvadą turi pasidaryti eilinis, ypač dar truputį raustelėjęs, Afrikos, Azijos, Amerikos skaitytojas.

Kitų tautų kultūrinis poveikis arba visai nutylėtas, arba bauriausiai sudarkytas. Nors senieji Prūsijos gyventojai teisingai aptariami "Western Lithuanians", bet jau jų gyvenamąją M. Lietuvą vadinama "Kalinograd Region of RSFSR". Paskutinis (9) pirmojo skyriaus straipsnis skaitytoją pristato į Vilnių. Esą, skrendant iš Maskvos — kaipgi kitaip — nuo sienos iki Vilniaus — tik 5 minutės, traukiniu — 1 valanda. Ilgiausia, bet gražiausia kelionė esanti baidare iš Narocho, Gudijoje. (Pagal Sov. S-gos — Lietuvos taikos sutartį Narochius yra Lietuvos teritorijoje).

2. Ant pilies kalno ("On Castle Mount"), 27 straipsniai, kaip pati antraštė mena, skirtas Vilniui. Prisimenama, kad, nors Sov. S-goj yra daug puikių miestų, Vilnius iš visų skiriasi. Gal tik Krokuvą ir Pragę tiktyt jam draugystė. Istorinių paminklų apsauga Vilniuje prasidėjusi tik su sovietų valdžia. Aprašomas Vilniaus aerodromas kaip tarpinė stotis tarp Maskvos ir Vakarų. Aprašant Vilniaus praeitį, minimas Gedimino sapnas, pažymima, kad senasis Vilnius buvęs puldinėjamas vokiečių, lenkų, švedų, prancūzų, bet rusų — lietuvių jėgos jį vis apgindavusios. Toks rusų — lietuvių santykių glaudumas! Turbūt knygos autorius galvojo, iš kur afrikietis ar azijietis žinos, kad Vilnius dau-

giausia yra kentėjęs nuo rusų. Lyriškom spalvomis piešiamas Vilnius nuo Gedimino pilies bokšto, prozaškai priduriant, kad Rusijos caras 1705—1708 pilį naudojė savo kariniams sandėliams. Vilnius visur drauge su rusais. Kalbant apie laiko pataisas Vilniuje, pabrėžiama, kad tik esą nuo 1795 Lietuvos — Rusijos unijos (taip! — unijos?) Vilniuje pasibaigęs apsnūdimas, nes Rusija teiserusi pramonę, stačiusi geležinkelius, apšvietusi (1864) gatves net anksčiau nei Maskvoje. O antras Vilniaus atbudimas atėjęs su sovietų valdžia. Dabar esą televizijos ir radijo bokštai bei fabriku kaminai jau prašoka viduramžiniu bažnyčių bokštus. Kai ambasadorių konferencija Vilniui pranešusi Lenkijai, Sov. S-ga vienintelė gynusi Lietuvos teises.

Aprašant Gedimino aikštę, tariai senosios lietuvių religijos aukurą po katedros varpinės bokštų, katedros architektą Stuką, — visur rašoma "the Cathedral", ne "the former Cathedral" ar "the Museum". Nė tarp Vilniaus muzėjų dekretoje katedra nefiguruoja. Aprašant buv. Pilies, Aukštostos, Aušros Vartų gatves, kurios dabar paverstos viena Gorkio g., tikinama, kad jos miškas vaikščiojęs caras Aleksiejus, rusų kunigaikštys po jungtinių su lietuviams kunigaikščiais; jomis ejęs A. Mickevičius į tremtį ir sukilėliai į kartuves. Jose gyvenę garsūs rusai Entokolskis, Kačalovas, Dzeržinskis. Jose caras Petras Didysis krikščijęs Puškino senelį. Žodžiu, "istinio rusų gėd", kuriame niekadoms nevaikščio nei Algirdas, nei Kęstutis, nei Vytautas Didysis. Lietuvių — nė ženklo.

Gorkio g. baigiasi "the Pointed Gate Chapel" (taip suanglinti "Aušros Vartai"). Kadai-ise jį traukus maldininkus iš visos Rusijos. Kaipgi kitaip — iš Rusijos! Dabar esą daugumas vartus praeina, bet dar nevisi. Pastarusius kažkokio Kanonič citata grasina "pakelti": ("Half the world from its knees we have lifted. And these from their knees we will raise"). Vargiai šį antireliginę propagandą leidinio tikslams padės.

Kalbant apie "The Streets of Old Vilnius", faktiškai tekalbama apie Kutuzovo aikštę, ta proga "apšviečiant" skaitytoją, kad Rusų vardas kilęs nuo rusų, kurių jau Gedimino laikais buvę apie pusę visų Vilniaus gyventojų, o "Russian merchants settled in Vilnius before the time of Gediminas". Nuo XIII a. rusai ir lietuviai esą "have been drawn together". Žodžiu, nuo amžių amžinųjų Vilnius jūsu, o jūs — rusų.

Bent 4 straipsniai skirti Vilniaus bolševikinei dvasiai pavaizduoti. Vilnius esąs buvęs revoliucingas per amžius. 1895 Vilniuje Leninas. Vilniuje "revoliucijos karys" Dzeržinskis. Vilniuje 1918—1919 Kapsuko sovietinė valdžia 103 dienas. Vilniuje bolševikų pagrindis kovojos su lenkais. Vilnių laisvina negatą lietuvių Kapsuka, ir šiuo požiūriu knygos Vilnius nelietuviškas.

Pasakojant apie naująją Vilniaus statybą ir pramonę, minima, kad prieš 150 metų Vilniuje jau buvusi 131 dirbtuvė. Kiek dabar — nutylima. Kaip dideliu sovietiniu laimėjimu giriamasi Lelijos fabriko vakarinę mokyklą, piktai kaltinant

Alė Rūta

VLADISLAVAI B. LIETUVOJE

Iš tolimų atplaukia žodžiai
reti, trumpi ir blankūs.
Atplaukia daug daugiau su žodžiais,
mane slaptom atlanko.

Ne, nieko jais nepaprašyta:
atsiminimų, turto...
Tyla eilutės užkaištos
apie jų šauksmą kurtų.

Bet tarpe žodžių randu viltį:
žmogus dar gyvas, gyvas!
Pradės mintim jo kalnai skilti
ir žvaigždės tamsumas užpliti.

Tų žodžių laukiau, kaip paukštelio
giesmės nykiam sode.
I tave keliu, atgal keliu
savo laisvoms parodei.

SAULĖLYDIS VIRŠ DEBESŲ

Išskendtos debesų vilnelės
suvyniojo į save rausvus dažus.
I dangaus gilybės kelią
žvilgsnis mano bėgdamas sudus.

Subangavo ir mūšlugo
žemės aploto plačiausiojo vilnis.
Ir apledo širdį juodas ūkas,
liko tik daina švelni.

neįtikėtiną Lietuvą palikus
daug neraštingų. Nors visi žino,
kad Vilnius buvo Lenkijos okupuotas, bet juodint Lenkiją, matyt, nėra tikslo, nes Vilnius Lenkijos nesilgi, o juodint Lietuvos nepriklausomybę yra tikslas, nes ir Vilnius, ir visa Lietuva nepriklausomybės ilgisi.

Penki straipsniai skirti Vilniaus švietimui ir mokslui. Vilniaus un-tas esąs vienas iš seniausių Europoje. Kad senesnis už Maskvos — nutylima. Vilniaus un-tą "militant Catholicism used... against the influence of Russia in Lithuania". Un-to didžiausias laimėjimas buvęs kai 1803 buvęs paverstas "an Imperial University". Caro 1832 uždarytą un-tą esą 1919 atsteigusi sovietų valdžia, nors jau 1918. 12. 5 jis buvo atsteigtas. Tik "buržuazinis" atsteigimas, matyt, sovietinėje chronologijoje negalioja. Vilnius esąs knygų miestas. XVI a. Vilnius buvęs spausdinimo centras Lietuvoje, Lenkijai ir Rusijai. Iniciatoriai buvę rusai spausdintininkai. Dabar mokslas lietuviškas buvęs "lackey of the exploiters". Lietuvos Mokslų Akademija — sovietų kūrinys.

Iš muziejų minimi revoliucijos istorijos ir meno muzėjus. Kalbant apie Vilniaus teatrą, neteikiama jokių duomenų apie dabartį. Užtat yra apie Komisarževską, Kačalovą, Galkovskį. Ta proga tikinama, kad nepriklausomą Lietuvą teatras

liaudžiai buvęs neprieinamas, o dabar Vilniaus opera ir baletas gastroliauja kolchozuose. Matyt, bolševikai galvoja, kad skaitytojas nesuvoks kainos skirtumo tarp meno ir sovietinės propagandos.

Paskutiniai šio skyriaus straipsniai pateikia žavingą Vilniaus ateities vaizdą žavingomis Vilniaus apylinkėmis iki N. Vilnios ir skaitytoją išveda į Vilniaus apylinkių durpynus, kurie pristatomi kaip buvęs buržuazinis pragaras, bet kaip dabartinio sovietinio rojaus kamps.

3. Tarp ežerų ir girių ("Midst Lakes & Woods"), 11 straipsnių, pradedamas kelione į Trakus. Primintas G. de Lannoy XV a. pasakojimas apie Trakus. Sov. S-gos valdžia Trakų pilį įtraukusi į istorinius paminklus. Maskvinės marionetės Vilniuj net tam nekompetentingos! Kalbant apie Lietuvos girias, tikinama, kad nepriklausoma Lietuva išnaikinus 64,000 akrų miškų, ir kad dabar Lietuva naudojanti Karelijos mišką. Kalbant apie žuvinio rezervatą, minima, kad jame esąs visos europinės Sov. S-gos didžiausias gulblynas.

Ketvertas straipsnių skirtas Zarasų ežerui. Vištyčio ežero legendai, ežerų dumbliui, žuvininkystei, kūrį buržuazinę Lietuvą buvusi visai apleista. Drukšų ežero jėgainei, kuri suartinusi nuo amžių aplink ežerą.

(Nukelta į 7 psl.)

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Bolševikai priverčia meluoti net Amerikoje gyvenančius. Gerai žinome, kaip komunistai išgauna prisipažinimus tokių dalykų, apie kuriuos "nusikaltėlis" iš tikrųjų nebūvo girdėjęs. Bet, pasirodo, jų ranka pasiekia net tuos, kurie naudojami Amerikos laisve. Tai buvo patvirtinta paskutiniame Chicago rašytojų susirinkime. Rašytojai išreiškė nusistebėjimą dėl dr. Algirdo Margerio pareiškimo, kurį jis, aišku, buvo privertas bolševikų paskelbti Amerikos lietuvių spaudoje. Dabar jis skelbia, kad P. Cvirką Frank Kruke nėra nuplėgijavęs bei liet. autorių veikalai nelietuvių buvo 44). Toliau seka santarpių, period. leidinių, įsteigtų 1959 m., sąrašas (15) ir liet. periodikos svarbesnių straipsnių bibliografijos pradžia. Numeris turi 24 pusl. įdėtų į viršelį. Formatos palyginus su 1957 m. kiek pakeistas buvo 175x253 mm, dabar yra 200x250 mm. Seniau antraštės ir skyrių pavadinimai buvo rašomi liet., pranc., anglų, vokieč. ir ispanų kalbomis, dabar tikiai liet. ir lotynų kabomis. Spausdinama 300 egz., iš kurių pusė skirta savo spaudos redakcijoms, leidykloms ir kitataučių mokslo įstaigoms, ypač tų kraštų, kur gyvena lietuviai išsivai. Numa-toma 6 numeriuose paskelbti visą 1958—1960 m. bibliografiją. Prenumerata: JAV ir Kanadoje \$2.50 ir kitose šalyse tikiai \$1.50, atsižvelgiant į valiutų skirtumą. Prenumerata siunsti čekiais ar money orders. Mr. A. Ružancovas, 1132 N. Walnut Street, Danville, Illinois.

• Naujas dainų rinkinys. Klaipėdoje veikusio Aidos choro 40 metų įsteigimo sukakties proga, Mažosios Lietuvos Lietuvių Draugija Chicagoje išspausdino dainų rinkinį "Už jūrų marių". Rinkinėlį yra ir naujai užrašytų mūsų pajūrio liaudies dainų. Jas harmonizavo prof. Jakubėnas.

Aidą įsteigė 1919 m. Klaipėdoje mokyto. Vilius Bajoraitis. Choras veikė iki nelemtojo 1939 m. Dirigentais yra buvę mokyto. M. Lacytis, A. Vaičiūnas, komp. Gaubas, Stepas Sodeika ir kiti. Šalia Tilžėje veikusios Giedotojų Draugijos, "Aidos" choras, atskyrus nuo Vokietijos 1919 m. Klaipėdos kraštą, tapo mūsų pajūry žymiu tautinės minties stiprintoju ir lietuviškos dainos sklaidėju. Jis surošdavo kas metai Klaipėdoje po du koncertus ir dalyvaudavo lietuvių parengimuose Judo krantėje, Rambyne, Palangoje ir kitose vietovėse. Savo veikla šis choras turėjo ypač didelę įtaką ano krašto jaunimui. Kel-damas primirštą dainą, jis pagyvino ir organizacinį gyvenimą. Krašte pradėjo steigtis liet. jaunimo draugijos ir kiti sambūriai, kurie ugde priau-gančio jaunimo eilėse ir politinius lietuvių siekimus.

Prieš kelerius metus būrelis mūsų pajūrio lietuviškos dainos puoselėtojų atgaivino šį žyję. Toliau duodama fotostatinė kopija lietuviškojo teksto, kiekvieno puslapio, o šalia — spausdintas angliskias vertimas.

• V. K. Jonynui vasario 29 d. 8 v. v. Jersey Miesto Muzėjuje bus įteikta New Jersey Ta-pytojų ir Skulptorių Draugijos garbės pažymėjimas už akvarėlę "Potvynio vanduo". Šis dar kas susi-aukė dėmesio neseniai vykusios dail. Jonyno darbų parodoje Great Necke. Pažymėtina, kad paskutinę laidą žinyno "Who is Who" — apie žymiuosius JAV asmenis — įtrauktas ir Vytauto K. Jonyno pavardė.

Šv. Kazimiero pašto ženklai, išleisti Vatikane

Dr. V. Manelio auksinė sukaktis

Mielas kultūrininkas, talentingas studijos, pasižintis visuomenininkas Vitas Manelis šį mėnesį švenčia 50 m. amžiaus sukaktį. Gimęs 1910 m. vasario 17 d. Miškinėlių k., Šimonių vls., Panevėžio apskr. 1926 m. baigė Rokiškio gimnaziją. 1927—31 m. studijavo Žemės ūkio Akademijoje Dotnuvoje, kur 1932 m. gavo dipl. agr. ž. ū. ekonomisto laipsnį, o 1939 m. agr. dr. laipsnį. 1953 m. Chicago universitete gavo magistro laipsnį.

Ekonominiai ir visuomeninio pobūdžio klausimai rašė periodinėje spaudoje ir profesiniuose žurnaluose. Lietuvių Enciklopedijos bendradarbis ž. ū. ekonomikos klausimais. Išspausdinti darbai: Kooperatinės Pieno Perdirbimo Bendrovės Baltiesios Valstybės 1939 m., 307 p. Žemės Reformos Gairės, 1952 m., 55 p. ir kt.

Sukakties proga norėjosi su ta tauria asmenybe supažindinti platesnius skaitytojų sluoksnius ir todėl kreipėmės su eile klausimų, kuriuos čia su jūbiliaus atsakymais ir pasidomime.

Jūs esate buvęs Žemės ūkio Akademijos Dotnuvoje docentas bei prorektorius, vėliau dėstėte Pabaltijo Universitete Vokietijoje ir buvote Lietuvos sektoriaus rektorius, o atvykęs į JAV vėl grįžote prie studijų, gaudamas Chicago Universitete verslo administracijos magistro laipsnį. Ar po tokios neratros nebūna sunkumų atidėti studijoms giminingoje, bet ne tiesioginėje savo ankstyvojoje specialybėje? Ar panašios padėties savo kolegoms patarumėte šiuo atžvilgiu Jūs pasisekti?

Kiek tas liečia mane asmeniškai, prisipažinsiu, kad 1951 m. bedirbant Chicago Universiteto administracinėje dalyje, užkaičio filisteriškas kraujas, ir jį nuraminti teko griežti studijų. Klausimas buvo, ar sukūti teorinio pobūdžio ekonomikos studijų kryptimi, ar rinktis daugiau praktišką verslo administraciją. Turėdamas prieš akis įsikūrimo sąlygas šiame kontinente, pasirinkau paskutinę versiją. Sunkumai? Chicago Universitetas savo studijose santvarka yra gal daugiau europietiškas, negu kuris kitas šio krašto universitetas, nors taip pat turi eilę amerikietiško specifiko, kurie europiečiams sudaro kai kurių sunkumų, ypač iš pradžių, kol susiorientuojama padėtyje.

Man asmeniškai papildomos studijos padėjo atsiekti dabar turimą egzotinę padėtį Packard Instrument kompanijoje (mokslinių instrumentų gamybos firma), ir tuo esu patenkintas. Su patarimais kitiems tenka būti kiek rezervuotam. Šioje srityje yra daug faktorių, kaip pvz. turimoji specialybė ir siekiamoji, kokia tarp jų distancija, amžius, ryšio laipsnis ir kt. Apskritai, amerikiečiai

vertina Europos, kartu ir Lietuvos, auksinių mokyklų suteiktą bendrą išsilavinimą, nesunkiai užskaito išeitus kursus, jeigu jie maždaug atitinka vietinę programą; papildyti tenka tuos dalykus, kurie yra specifiniai šio krašto sąlygoms ir specialybėms. Ryšium su tuo čia tenka prisiminti, kad kartais yra reikalaujamas, o jeigu oficialiai ir nereikalaujamas, tai praktiškai vis tiek pageidaujamas vietinis diplomats, ir jo įsigijimas sustiprina europiečių padėtį akademinių profesijų darbo rinkoje.

— Šalia savo tiesioginio darbo esate aktyviai pasireikšęs savo profesijos organizacijose, taip pat ateitininkuose. Kas prie to palaikia ir kaip įstengiate išsieti?

— Organizacinės pareigos praelytę dažniausiai būdavo

Dr. Vitas Manelis

mobilizuojamas, jos būdavo užkraunamos kartais prieš mano paties norą, arba jas tekdavo prisiminti gelbstint situaciją. Ar su savo noru, ar be didelio noro atitekusiais pareigais stengdavau atlikti pagal savo išgales, stengdavau tempti kartais ir braškanti organizacinę vežimą. Apskritai labiau mėgstau (ir toje srityje, manau, galėčiau būti našesnis) ramesnį studijinių darbų, su kuriuo nevisada derinasi organizacinės pareigos, bet kurioms reikia atiduoti savo profesinę, tautinę ar ideologinę duoklę, atsivėlgiant į gyvenamojo meto sąlygas.

— Savo laiku Jūs buvote išrinktas į Lietuvos tarybą, dėstėte žemės ūkio kooperacijos kursą ir esate rašęs spaudoje kooperacijos klausimais. Ar nemanytumėte, kad tremties lietuviai turėtų daugiau susidomėti kooperacijos idėja ir jos praktišką įgyvendinimą naujoje sąlygoje?

— Klausimas platesnio pobūdžio, ir jam reikėtų atskiro straipsnio. JAV yra paplitusi tokia kooperatyvų rūšis, į kurią naujiesiems ateiviams nėra progos įsijungti, kadangi toje ūkio šakoj, kur kooperatyvai gyvai reikšiami, jų labai mažai ir siekiamoji, kokia tarp jų distancija, amžius, ryšio laipsnis ir kt. Apskritai, amerikiečiai

vė, galėtų egzistuoti vartotojų kooperatyvai. Dėl įvairių priežasčių JAV šios rūšies kooperatyvų yra mažai, ir jie yra palginti silpnai, nors čia esama ir gražių išimčių, kaip pvz. pietinėje Chicago dalyje veikiančio bendrovės "Hyde Park Cooperative Society" kuri yra imponuojančiai įsikūrusi tik kaul naujai pastatytame tose anklonės prekybos centre. Reikala svarstytinas apie steigimą iš pradžių vieno kito pajėgus vartotojų kooperatyvo didesnėse lietuvių kolonijose. Taip pat tektų susidomėti čia žinomomis "Credit Union" tino draugijomis, kurios yra artimos europinio tipo kredito kooperatyvams.

— Lietuvos ūkio Atstatymo Studijų Komisija yra išsprendusi Jūsų studijų apie žemės reformos gaires išsivystoje Lietuvoje. Kaip Jums atrodo šis klausimas dabar, praėjus dešimčiai metų nuo to laiko, kai Jūs dėstėte savo samprotavimus? Kokios anaiškos dabarties Lietuvos žemės ūkio Jums labiausiai krinta į akis?

— Pagrindinė anos studijos mintis, kad gyvenamą istorijos tarpsnį Lietuvos žemės ūkio nieko geresnio negalima surasti, kaip kūrimas ir išlaikymas pajėgių šeimos ūkių (farmų), pasilieką galiojanti. Visoki teoretiniai išvadžiojimai anie stambaus ūkio pliusus ir šeimos ūkio minusus, apie darbų mechanizaciją bei racionalizaciją suklektyvintuose ūkiuose, visškai nepasitvirtino. Pačioje Rusijoje, praėjus daugiau kaip 40 metų po įvairių bolševikinių eksperimentų, žemės ūkis tebėra atsilikęs, o patys kolchozai savo ekonomine ir socialine padėtimi nei iš tolo negali lygintis su laisvųjų Europos

— Dabartinis Jūsų darbas yra mokslinių instrumentų pramonės srityje. Ką galvojate apie šios rūšies pramonės perspektyvas Lietuvoje.

— Didžioji dalis mokslinių instrumentų yra naudojama tyrimų reikalmis, o tyrimų svarba šiais laikais yra ypač didelė. Nauji atradimai ir patobulinimai technikuose, fizikuose ir biologuose mokslo sferose pirmo biogeniškai atitinkamos srities tyrimų laboratorijose. Paprastesni moksliniai instrumentai gali būti pelningai gaminami atskirame kad ir mažame krašte, bet siauros, specialios pasidirties ir komplikuo-

tus instrumentus tenka įsivežti iš ten, kur jų gamyba išsivysto ir paplinta. Pvz. ta firma, kur man tenka dirbti, savo komplikuočius instrumentus žemo lygio radioaktyvumui matuoti parūdo iš tokių kraštų, kaip Vokietija, Šveicarija, Švedija, D. Britanija, Japonija, Australija ir kt.

— Kokius dabar turite savo gyvenimo planus?

— Atsakymą į šį paskutinį klausimą norėčiau atidėti dešimčiai metų, kada, minint 60 metų sukaktį, jeigu Dievas leis, ją sveikam sulaukti iš vienos pusės bus galima sužymėti, kas buvo užsibrėžta, o iš kitos pusės paženklinėti, kas įvykdyta.

KRONIKA

• Dr. M. Anyas, bendradarbiaujant Iz Matusevičiūtei, parašė knygą "Žymios lietuvių moterys". Aprašoma Jūratė, Nerinka, Birutė, Mirga, Akluona (mirtis dėl meilės), Gražina, Klara (Skaistulė — baudimas už garbės išniekinimą), Emilija Plateraitė. Veikalas turės apie 150 pusl., išeis ateinančią vasarą.

GRADINSKAS

J. G. TELEVISION CO.
2612 W. 47th St., FR 6-1998
TV, RADIAL, HI-FI, VESINTUVAI
Pardavimas-taisyimas. Sek. uždarė.

TELEVIZIJOS

Už patarnavimą vietoje \$3.00; už dirbtuvės darbą — \$10.00 ir dalyk. Pigos paveikslėlių lempos.
J. M. I. G. I. N. A. S.
2549 W. 69th St. II A. PR 6-1063

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA
Všios programos iš WOPR
AM. 1490 Kilocycles FM 102.7 MC.
Kasdien: nuo pirmadienio iki penktadienio 10-11 val. ryte. Šeštadienį: ir sekmadienį 3-30 iki 9:30 val. ryte. Vakaro: nuo pirmadienio 7 val. vak. Rastinė: 7:15-8 val. Maplewood Ave., Chicago 29, III. Tel. HE 4-2413

DR. J. IR K. AGLINSKAI

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 So. Kedzie Ave.
Pirmą ligonis pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefoną n. HENLOCK 4-1552 nuo 2 iki 9 v. p. p. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSIŲ, NOSIŲ IR GERKLIO LIGOS
Pritaiko akinius
6322 South Western Avenue
Val: kasdien 10-12 val. ir 7-9 v. vak. Šeštadieniais 10-11 val. Trečiadieniais uždarė. Kl. laiku susitarė. Ofiso telefonas PR 8-3229. Rez. telefonas WALBROOK 5-5076

DR. VL. BLAZYS

PLAUCIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Damen Ave.
Val: kasdien nuo 6-8 val. vak. Šeštadienį 2-4 val. vak. Trečiadienį ir kitu laiku pagal sutartį. Ofiso telefonas LAfayette 3-6048. Rez. WALBROOK 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Intakų ir šlapimo takų chirurgija
Tel. PROSPECT 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, III.
Oakley Medical Bldg.
arba
484 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel. OWEN 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 West 71st Street
Val: Pirm., ketvirt., penkt. 1-4 ir 7-9 val. Antr., trečiadienį, šeštadienį, sekm. uždarė.

DR. S. IR M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
(Bendra praktika ir alergija.)
2709 West 51st Street
Valandos: pirm., antr., ketvirt., penkt. 2-4, 6-8 v. v. Šešt. 2-4 v. p. p.
FR 6-1795. Rez. Tremont 9-5890

DR. J. BYLA - BYLAITIS

Vėgų-Smėgų Ligos, Chirurg.
OAKLEY MEDICAL BLDG
2300 West 51st Street
Valandos pagal susitarimą

DR. Z. DANILEVIČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
spec. vidaus ligos
6317 South Western Avenue
Tel. ofiso — REPUBLIC 7-1999
namų — GROVEHILL 6-8161
Valandos: kasdien 2-7 v. p. p., Šešt. 1-5 val. vak., trečiadieniais uždarė.
Dėl tikslaus priėmimo laiko (ap-
pointment) mašinėle susitarti
telefonu ar asmeniškai, kad nereikėtų
ilgai laukti.

• Aidai paskelbė \$500 premiją už grožinę literatūrą: poeziją, novelę, apysaką, romaną ar dramą. Premija — už 1958—1959 m. parašytus (išspausdintus ar dar rankraštį) kūrinius. Jury komisiją sudaro: Alb. Baranauskas, Kotr. Grigaitytė, Paul. Jurkus, Nelė Mazalaitė ir L. Žitkevičius. Kūriniai turi būti atsiųsti šį mėnesį.

DR. A. DOMANSKIS

AKIŲ GYDYTOJA IR CHIRURGE
Pritaiko akinius
9029 South Western Ave.
Val: 9-12 d. kasdien, išskyrus trečiadienį ir šeštadienį. 7-9 v. v. pirmadienį ir ketvirtadienį PAGAL SUSITARIMĄ

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akusherija ir moterų ligos
4157 Archer Avenue
Ofiso val: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vak. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet. Trečiadieniais pagal sutartį.
Ofiso tel. VIRGINIA 7-0036
Rezidencijos tel. BEVERLY 8-8244

DR. W. M. EISIN-SINIS

AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGOS
Valandos pagal susitarimą.
6132 S. Kedzie Ave., WA 5-2670
Dėl neatidėliajamų skambinti MI 3-0001

DR. B. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializacija: akušerija ir moterų ligos
2454 West 71st Street
Val: kasdien 1-3 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 p. Trečiadieniais uždarė.

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 6-8 val. vakaro. Šeštadienį, nuo 12:30-2:30 val. p. p. Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus. Ofiso telefonas WA 5-2017. Rez. PR 8-1255

DR. JANINA JAKSEVIČIUS

(JOKSA)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
VAIKŲ LIGOS
5002 W. 16th St., Cicero, Illinois
Val: Kasdien 4-8 p. p. Šeštadienį, 10-2 p. p. Trečiadienį ir kitu laiku tik susitarus

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3944 West 63rd Street
Val: kasdien nuo 1-4 p. p. ir 4 iki 8 val. Trečiadienį ir šeštadienį uždarė.

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTE
— PRITAIKO AKINIUS —
2422 W. Marquette Road
Valandos: 10-12 ir 7-9 v. v. pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienį.

DR. WALTER J. KIRSTUK

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvių gydytojas)
3925 West 59th Street
Val: Pirmadien., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį nuo 1-4 p. p. 6:30-8:30 val. vak. Šeštadienį 1-4 val. vak. uždarė.

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vak. Išskyrus trečiadienį ir šeštadienį. 12 iki 4 popiet.

DR. EMILY V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 S. Archer Ave.
Val: Kasdien popiet nuo 12-1 val. vak. pirm., antr., ketvirt. 6-9 val. Trečiadieniais tik susitarus.

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
KODIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTE
7156 South Western Avenue
MEDICAL BUILDING
Pirmadien., antradien., ketvirtadienį ir penktadienį, nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakaro. Trečiadienį 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštadienį 11 val. ryto iki 3 val. p. p. Ofiso tel. RE 7-1168. Rez. tel. WALBROOK 5-3766

DR. A. MACIONAS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val: pirmadienį ir ketvirtadienį 1-4 p. p. antradienį ir penktadienį 5-8 v. v.

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave. kampas)
Val: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v. Šeštadieniais 9-11 ryto ir 4-8 v. p. Trečiadieniais uždarė.

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
Ofiso: 10746 South Michigan Ave.
Buto: 1033 W. 103 St., Beverly Hills
Val: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v. Išskyrus trečiadienį. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.

DR. P. ŠILEIKIS, O. P.

Orthopedas. Protezistas
Aparatų-Protezų Med. ban.
dažnai Spec. pagalba kojomis
(Arch Supports) ir kt.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, III.
Tel. PROSPECT 6-5084

• Dr. Juozas Valentinas, baigęs veterinarijos mokslus, šiaurės Italijoje, Brescia mieste, dirba vienoje tarptautinėje įmonėje.

DANTISTAS

DR. J. A. PAUKSTYS
4063 South Archer Avenue
Valandos: nuo 10 iki 12; 2-4; 7-9
Šeštadienį 9-12 Trečiadienį uždarė.
Lafayette 3-4948
Namų — BEVERLY 3-7794

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
Val: kasdien nuo 2 iki 3 val. vak. Trečiadienį ir šeštadienį tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

Spec. ORTHOPEDINIS LIGOS
2745 West 69th Street
(Kedzie ir Kryžiaus ligoninė)
Tel. REPUBLIC 7-3390
Val: Pirmadien., antr., ketv., penktadienį 11 ryto ir nuo 6-8 val. vak. Šeštadieniais 1-4 Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu

DR. J. RIMDZUS

CHIROPRATOR
Headaches, Rheumatism
Spine, Nerve, Asthma and other
Ailments
1428 Broadway, Gary, Indiana
Val: pirm., antr., ketv. 9-11 val. priėm. piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: Office Gary, Turas 5-8638. Res. Chicago Bishop 7-5833

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius
keičia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7351
Val: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadienį uždarė). Šeštadienį 10 v. r. iki 2 p. p.

DR. J. J. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REliance 5-4410
Rez. tel. GROVEHILL 6-0617
Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.
Penkt. tik 1-3 p. m.
Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(kamp. 17th ir S. Hermitage)
Val: nuo 2 iki 4 val. ir 6 iki 9 v. v. Šeštadienį nuo 2 iki 6 val., išskyr. sekl.

DR. FL. TALLAT-KELPSA

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Spec. chirurginės ligos
5002 West 16th Street, Cicero, Ill.
Val: kasdien 5-8 p. m. Šeštadienį 1-4 p. p. Kitu laiku ir trečiadienį susitarus

DR. VYT. TAURAS

(Bendra praktika ir moterų ligos)
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.
Tel. PROSPECT 6-1223 ar PR 3-4577
Ofiso val: Pirm. 8-10 v. v., Antradienį, Trečiadienį, 6-9 val. vak. Šeštadienį 2-4 val. popiet. Ir sulig susitarimu

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir So. Campbell Ave.)
Val: pirm., antr., ketv. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8. Trečiadienį ir šeštadienį uždarė.

DR. A. VALIS-LABOKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specializybė: AKUŠERIJOS IR MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
Valandos: nuo 1-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadieniais nuo 1-4 val. popiet.

DR. ONA VASKEVIČIUS

(VASKAS)
GYDYTOJA IR CHIRURGE
6248 South Kedzie Ave.
Ofiso val: kasdien: 2-4; 6-8. Šeštadienį nuo 2 iki 4. Trečiadienį ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 W. Marquette Road
Val: nuo 2 iki 4 p. p. ir 7 iki 8 v. v. Trečiadienį ir šeštadienį pagal sutartį.

DR. P. Z. ZALATORIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. OFFICE CA 6-0257, rez. PR 6-6659
Resid. 6600 So. Artesian Ave.
Val: 11 v. ryto iki 3 v. p. p. 6-7 vak.

DR. JUSTINA ŽIRGULIS

Išvadros nervų bei proto ligos —
Išvadros vaikų bei suaugusių
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, III.
Priėmimas tik pagal susitarimą

P. ŠILEIKIS, O. P.

Orthopedas. Protezistas
Aparatų-Protezų Med. ban.
dažnai Spec. pagalba kojomis
(Arch Supports) ir kt.
Val: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDJOS TECHNIKOS LAB.
2850 W. 63rd St., Chicago 29, III.
Tel. PROSPECT 6-5084

Skelbkitės "Drauge"

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

Pasidėkite taupomus pinigus į bendrovę, kuri per 35 metus saugiai ir pelningai tarnauja lietuviams. Bendrovė, kuri nuo pat įsikūrimo, 1924 m., visada išmokėjo taupytojams pilną indėlių sumą su augštu dividendu. Chicago Savings bendrovės 35 metų rekordas — iš indėlių saugumo ir našumo atžvilgiu yra aiškus įrodymas, jog bendrovės reikalai visada buvo ir yra rūpestingai ir tvarkingai vedami, vedami taip, kad per 35 metus mūsų taupytojai visada galėjo gauti nemažiau kaip 3% ir daugiau dividendų, kada per daug, daug metų didžiama įstaigų mokesčio tikrai 2% ir 2½% nuosimėti. Taigi kaip matote negalite rasti saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupinius. Nors nekurie skelbiasi esą tvirčiau ir saugiau.

Tėvų atyda! — Atidarykite sąskaitą mūsų specialiam College-Bonus taupymo skyriuje savo vaikui. Atidarykite jiems duris į aukštesnį mokslą, pelningesnę ir laimingesnę ateitį. Šis skyrius moka ekstra augštus dividendus. Metinės laimėjimų dovanos, metinės varduvių dovanėlės ir kiti to skyriaus taupymo vaikams ir jaunuoliams siurprizai. Dėl pilnesnių informacijų matykite mus. Turtas \$37,000.00.

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILLINOIS, TEL.: GR 6-7575
Atidara: Pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį ir penktadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį, uždarė visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 12:30 val. po pietų

PRANAČIŲ JULĖ - VAIČAIČIO SUŽADĖTINĖ

Vietoj puokštės gėlių ant nežinomo rašytojos kapo

VLADAS MINGELA, Detroit, Mich.

Vyresnio amžiaus inteligentai daugiau atsimena Julės Pranaitės brolių — kun. Justiną Pranaitį; jis buvo daug vyresnis už seserį kun. Justiną Peterburgą Dvasinėje Akademijoje dėstė hebrajų kalbą. Jis savo jauniausią seserį Julę pasiuntė pas save į Peterburgą ir leido ją į Šv. Kotrynos Gimnaziją. Šią gimnaziją užbaigusi, vėl brolio kunigo remiama, išvyko į Prancūziją, Paryžių kur studijavo humanitarinius mokslus; be to, specializavosi prancūzų kalboje, literatūroje.

Julės brolis — kun. Justinas Pranaitis — buvo stambiaus masto hebrajų kalbos ir kartu talmudo žinovas. (Jo knyga apie krikščionis žydų talmude buvo išversta į lenkų, rusų ir kt. kalbas.) Prieš 1914—1918 m. karą visame pasaulioje skambėjo Rusijos žydėlio Beilio bylo (B. Menachem Mendel buvo apkaltintas 1911 m. III. 20 d. ritualiniai tikslais nužudęs krikšč. berniuką Juščinską. Dėlyvavo byloje 219 liudininkų ir 14 ekspertų, jų tarpe ir kun. Justinas Pranaitis. Tačiau Beilis, dvejus metus kalėjime išlaikytas, 1913 m. X. 26 d. buvo išleistas ir išleistas išvykti į Ameriką).

Grižtant iš laido tuvių

Julė Pranaitė buvo susižiedavusi su žinomu poetu Pranu Vaičiūnu, kuris tuo metu studijavo Peterburgą u-tė. Bet jauną ir talentingą poetą — studentą pakirto džioga. Julės šviešio gyvenimo svajonės užgeso kartu su Prano Vaičiūno mirtimi. Vėlonis buvo palaidotas Sintaute kapinėse. Po laido tuvių, grįžtant iš kapinių, kur dalyvavo ir teisėjas M. Čapas, Julė pirmą kartą iš jo išgirdo kun. A. Miluko didžiulį kultūrinis darbus, apie jo nepaprastą patriotizmą. Ji pati apie tą įvykį pasakoja (kun. A. Miluko darbuotė — 1890—1930. 1931 m. išleistoje brošiūroje 6—10 psl.) taip:

"Apie kun. Antano Miluko patriotinį veikimą pirmą kartą išgirdau nuo teisėjo p. M. Čapo, grįžtant iš Sintaute po Pranciškaus Vaičiūno laido tuvių. Bevažiavojant keletą lietuvių mylių (viena lietuviška mylia — 8,954 km.; rusų — 7,467 km. V. Mg.) klampiais rudens keliais, turėjome gražaus laiko pernagrinėti netik vėlonies vargus — bėdas, išskentėtas dėl tėvynės po rusų žiauria letena, bet ir prisiminti kitus mūsų tėvynininkus. Čapas man pasakojo apie labai drąsų, labai karštą jauną klieriką Miluką iš Seinų seminarijos. 1891 m. vasaros atostogose jis nuvykęs į antrąjį lietuvių inteligentų slaptąjį susirinkimą Antano iš Bugnų — Kriščiukaičio tėviškėje, netoli Pilviškių... Besitarant, besiginčijant apie Lietuvos budinimo keblus dalykus ir nebegalint tiksliai išeiti iš įvairių nuomonių rato, nusprendė balsuoti. Bebalsojuojant, girdi, atsistoja jaunas klierikas Milukas ir savo priešiną mums studentams ten susirinkusiems nuomonę pareiškia keliasdešimties balsų vardu Seinų Seminarijos auklėtinį! Nebelieki kas daryti, kaip tik nusileisti tokiai balsų daugybei".

Is Paryžiaus į JAV

Savo sužadėtinio mirtį Julė su skaudžiu tragizmu pergyveno. Ji prisiekė savo amžiną ištikimybę vėloniui. Jos brolis kun. Justinas, kaip tikras tėvas, ir šiuo skaudžiu momentu šoko gėlbėti seserį. Jis ją ramino, kaip mokėjo. Norėdamas išblaškyti jos liūdesį ir pažadinti norą gyventi — matyti šviesią saulę, gėles ir džiaugtis gyvenimu, kun. Justinas prikalbino Julę važiuoti į užsienį: pažinti pasaulį, susipažinti su Vakarų pasaulio kultūra. Ji pagaliau leidosi į kelionę važiuoti į Paryžių. Pora metų pastudijavusi, kun. Justino patariama, ji išvyko į Ameriką. Su kun. J. Pranaičiu, kun. A. Milukas susirašinėdavo laiškais. Kun. Justino parašytas, kun. A. Milukas pasikvietė Julę ir pasiūlė jai "Žvaigždės" redaktorės vietą.

Gili vienatvė

Sunkios gyvenimo sąlygos lydėjo šią idealistę iki jos gyvenimo galo. Atvažiavusi į svetimą kraštą, kur ji norėjo pamiršti skaudžią praeitį ir pasinėti kūrybinių darbų sūkurėje. Atvykusi 1904 m. ji visu įmirsiu įsijungė į drauginį gyvenimą. Skaitė paskaitas, rašė straipsnius, apsakymus, atsiminimus. Ji pradėjo gyventi iš naujo. Bet... reikia atsiminti, kad Julė buvo tikrai aukštos dvasinės kultūros moteris. Baigusi Peterburgo Šv. Kotrynos gimnaziją, vėliau studijavusi keletą metų Paryžiuje, ji buvo

Pranas Vaičiūnas

pilna prasme to žodžio — inteligentė. Gi Amerikon anuomet važiuo daugiausia nemoką skaityti nei rašyti. Ji pasijuto lyg įblokštą ir niūrų vienatvės slėnį. Drauginiame gyvenime jai trūko lygaus išsilavinimo žmonių. Ir iš tikrųjų, jeigu tokią būklę sunkiai pakenčiama vyrai, tai moteriai ji virto tragedija. Ji jautė, jog esanti lyg kalėjimo įmesta, o jos klausioje skambėjo girgždančių durų užsidarymas... Jos amžiną kalėjimą virto Žvaigždės redakcijos kambarėlis: ji jame slėpėsi dienų dienomis ir naktų naktimis. Jos niekas nepagailėjo, niekas jų tariamų kalėjimo durų neatidarė.

Ne tik žurnaliste, bet ir rašytoja

Reikia tarti, jog Julia Pranaitė buvo be galo kūrybinga asmenybė. Jai nepakako gausių Žvaigždės redakcijos bei administracijos darbų. Tačiau ji pasijuto, jog jos lietuvių kalba "šlubuoja". Trūkumas žodžių ją nervino. Ji mokėjo lenkų, prancūzų, rusų, vokiečių kalbas, bet lietuviškai rašydama tuo nepasižymėjo. Ji ėmė mokytis. Ėmė versti iš prancūzų kalbos "Ne mieste laimė". Šią knygėlę Žvaigždės spaustuvė išleidiu atskira knyga. Bet neįgudimas lietuvių kalbos plonybė šioje knygelėje dažnai grubiai kyšo ir ardo literatūrinę darną. Ypač ją kamuoja lietuvių k. sintaksė, bet ir su gramatika negeriau. Vartoja daug barbarizmų. Bet ji rankų nenuleidiu ir nuostabių moters užsikirtimu dirba ir dirba. Kantarybė jai padeda.

Ji rašo, taiso, žodžius perstatinėja ir garsiai skaito kaip skamba. Ji taiso netik rankraščių, bet nebijo surinktą korektūrą net kelis sykius perpažinti. Spaustuvės savininkas, kun. A. Milukas, ją suprantą, visa tai mato, pro pirštus lei-

džia, bet įgudę raidžių rinkėjai rodo savo nepasitenkinimą, piktai murma prieš redaktorę — moterį. Aišku, niekam nemalonu tą patį darbą be reikalo kartoti... Bendradarbiai kai kada net garsiai nusikeikia, kad "durna boba" ne savo gyvenimo paskirčiai tarnaujanti.

Užtat bendradarbiai redaktorės — Pranaičių Julės nemėgė; ta; ir bendradarbių tarpe ji neturi draugų. Bet jos kantrvė beribė. Ji tvli, dantis sukandus, ir savo darbą varo pirmyn. Ji daug skaito rašo, taiso. nerrasinėja. Ilgainiui, jos kalba tobulėja: korektūrose mažiau patalsymu ir išbraukumu. Savo kietu darbu ir ryžtu Julė nugalė visus klūtis ir tampa ne tik žurnaliste, bet ir rašytoja. Ji mėgsta keliauti. O kokie jos aprašymai sodrūs! Kaip ji pažįsta svetimus žmones, jų papročius ir gyvenimo būdą: ji moka vaizdžiai, gyvai perteikti savo keliučių įsūdžius: jie idomūs, suprantami ir lengvai skaitomi ir mažai raštingų tautiečių.

Sunkumai Philadelphiaje

1909 m. perkėlus Žvaigždės spaustuvę ir leidyklą į Philadelphia, Pa., ji tikėjosi čia rasti kiek šviesesnio gyvenimo akimirkų. Mat, didelis miestas, daug lietuvių, arčiau pajūrio, rodišis, kad bus kur ir su kuo suėiti, o gal — užmiršti praeitį, nes ji taip jauna dar buvo. O likimas iš jos svajonių tik ciniškai pasiuko.

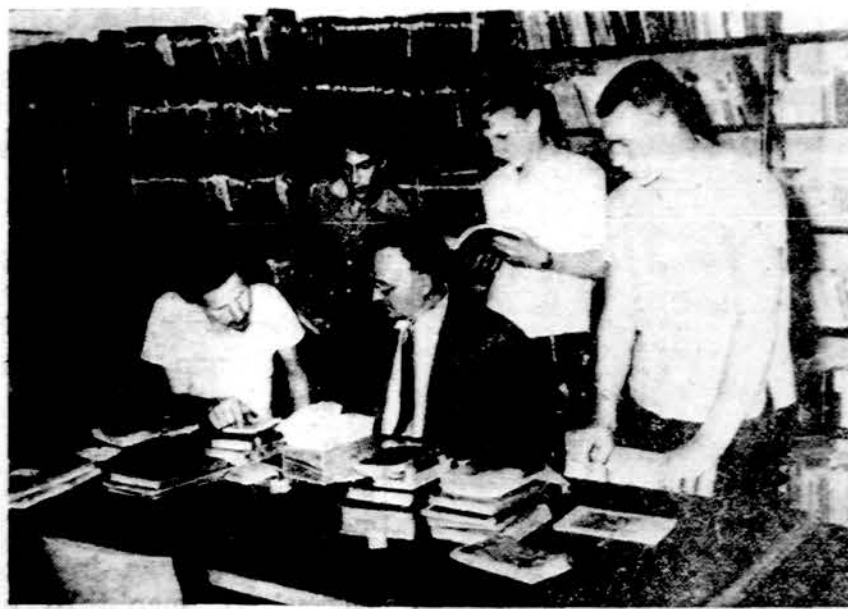
1910 m. LRKSA organu parinktas Draugas. Iki tol šio susivienijimo buvęs oficiozas Žvaigždė neteko daugiau 90% savo skaitytojų. Imta pagaliau boikotuoti kun. A. Miluko išspausdinti neperiodiniai leidiniai — knygos. Žvaigždės b-vės finansiniai reikalai rimtai sumėgalavo. Teko smarkiai sumažinti spaustuvės darbininkų kiekį ir dar likusiems sumažinti atlyginimus. Tačiau darbininkai pajuto, kuo kvenia, pamažu ėmė iš šios knygų leidyklos trauktis.

Julė ir Ursulė

Tenka prisiminti, kad Amerikon atvykdamą J. Pranaitę kartu su savim atsivežė ir savo mokslo draugę Ursulę Augulytę, kuri buvo priimta Žvaigždės leidyklon administratore. Ju'e su Ursule buvo tikros draugės ir gyveno nuostabioje darnoje. Jos abi ir viena me bute gyvenė. Bet... šis giedrenis Julės gyvenimo laikotarpis greit aptemo. U. Augulytė būdama jaunesnė, apskresnė, suprato, jog prie Žvaigždės dirbdama ji tik kenkianti pati sau. Todėl, pasitaikius progai, ji perėjo dirbti prie Draugo. Būdama gana graži, ji netrukus ištėkėjo. Tačiau J. Pranaitė liko prie Žvaigždės ir toliau.

Keliautoja

Darbams sumažėjus, ji gauna ilgesnių atostogų ir išvyksta Lietuvon. Dar tenka pridurti, kad Julė Pranaitė buvo silpnos sveikatos, todėl sunkesnio darbo negalėjusi dirbti. Bet tuo pačiu jai tas nekludė keliauti. 1911 m. aplankiusi Lietuvą, apėmė savo broli Justiną, kuris tuomet gyveno Taškente ir buvo Romos katalikų kuratoriaus visam Tarkestano kraštui. Tuomet Julė apkeliauo: Chyvą, Bucharą ir Kaukazą (apėmė Vidur. Aziją, Kaukazą ir Kaspijos jūrą su jos pajūriais). J. Pranaitė apkeliauo visą didesnę Vakarų Europos valstybes: Ispaniją, Prancūziją (be to, čia ji studijavo), Vokietiją, Rusiją, Šveicariją ir kitas. Ji susipažino su Lotynų ir šiaurės Amerikos žemynais, gamta, žmonėmis, jų kultūra ir gyvenimu. Jos atsiminimai ir šandien nenustoja savo reikšmės, įdomumo, bet ir savo nepaprastų pastabumu ir išsiskiria iš kitų mūsų keliautojų paskelbtų atsiminimų jau mūsų laikais.

Vasario 16 d. Gimnazijos biblioteka, jos vedėjas ir skaitytojai

Autorė

J. Pranaitės stilius ir literatūrinės vaizdų puošmenos vertos dėmesio. Man kyla mintis, ar nebūtų galima jos atsiminimus paske'bt, pakartoti šiandien? Mes pagerbume idealistę rašytoją. Ji parašė ir paskelbė šias knygas: 1. Ne mieste laimė, versta iš prancūzų k.; 2. Laiškai iš Ispanijos, Philadelphia, Pa., 1932 m.; 3. Iš kecionės po Europą ir Aziją; 4. Lurdo Švenčiausios Paneš Marijos Mėnuo; 5. Laisvosios Lietuvos Aplančius. Atsiminimai; 6. Viešnagė Seštokuose (kun. A. Miluko tėviškėje); 7. Kun. A. Miluko darbuotė (1890—1930 m.); 8. Pr. Vaičiūčio eilės — surinko ir išleido J. Pranaitė. Reikia manyti yra ir daugiau jos parašytų bei išverstų knygų...

Tenka pridurti, kad J. Pranaitė nuosirdus stilius, didelis keliautojos ir rašytojos pastabumas ir mokėjimas visa, ką ji matė, perteikti gyvais vaizdais skaitytojui, ją iškėlė į žymiųjų rašytojų eiles.

Septyni kartai skersai Atlantą

Julė Pranaitė, iš Amerikos arba iš Europos Amerikon keliaudama, yra perplaukusi Atlantą net 7 kartus. Tas aišku brangiai kainuoja. O algos ji tegaudavo vos 10—12 dolerių savaitėi. Kadangi ji savo keliučių įsūdžius siuntinėdavo Žvaigždei, kun. A. Milukas mokėdavo jai algą ir už atostojinių metų. Tiesa, jos vardu buvo išleistas kelios knygos, bet tikrumoje ir tų knygų sąskaitas amokė-j kun. A. Milukas. Reikia atsiminti, kad anais laikais kiekviena išleista knyga, išskyrus sapnininkus, duodavo tik nuostolį. Kol kun. A. Milukas klebonavo, galėdavo tuos nuostolius apmokėti. Vėliau, versdamasis iš Lietuvos gaunamos 4000 ličio pensijos, jis džiaugėsi galėdamas Žvaigždę palaikyti ir bent kiek redaktorei Julie Pranaitytei algos primokėti. Labai klysta Kl. Jurgelionis manydamas, kad Julė Pranaitė būvusi tikroji Žvaigždės leidyklos bendrininkė ir net savininkė (Vienybė, 1959 m. Nr. 20).

Kun. A. Milukas nors ir turėjo daug skolų, bet visuomet stengėsi savo skolas apmokėti. Taigi ir Julie Pranaitytei jis nenorėjo likti skolingas. Atsidėkodamas už jos nuosirdų ir sąžiningą 40 metų darbą, jis pasistengė bent išpopuliarinti jos — rašytojos vardą, išleisdamas kelias knygas. Gi už likusią nedamokėtą algą, mirdamas jai paliko spaustuvės ir leidyklos namą 3654 Richmond St., Philadelphia, Pa. Čia gyvenė (man teko dar su kai kuriais tuo reikalu kalbėti. VI. Mg.) kun. A. Miluko artimesnieji ir tolimi giminės žinojo ir jokių pretenzijų nereiškė prie kalbamo palikimo.

Žemių prispaustas Vaičiūčio sužadėtinės kūnas

1943 m. Julė Pranaitė jau negalavo, o paliktu turtu nesugebėjo pasinaudoti: nedrįso to namo parduoti. Aišku, jei ji tai padarytų, galėtų gal kiek pratęsti savo gyvenimą, palengvinti paskutines savo dienas. Bet

tas ne jos būdai! Ji spaudėsi skurdo, badavo, keimynų ir šiaip geraširdžių žmonių šelpiama, bet to namo, kaip kokios šventenybės nelietė ir jo nepraskolino. Likimas ir paskutinę gyvenimo valandą, ir po jos mirties, skaudžiai nusiūnė iš jos. Tas namas paliktas svetimiems, kurie jį tiesė prižiūrėjo. Bet tie... net žmoniškai jos nepalaidojo. Kas buvo laidotuvsė, kas matė karstą tvirtina, kad tai buvusi tik kartono dažyta dėžė. Atrodo, jog pirmiems žemės gniužulams krentant ant karsto, šis turėjęs sugniužti ir neapalaidintai prispausti poeto Prano Vaičiūčio sužadėtinės kūną.

I šį kraštą trečią kartą atvykęs Matas A. Milukas, kun. A. Miluko brolis, 1946 m. pasiskubino čia minimą namą aplankyti ir iš šeiminių kės sužinoti, ką ji padarė su be galo vertingu archyvu, biblioteka ir kt. knygų atsargomis. Žvaigždės komplektais ir t. t. Atsaky-mo vietoje naujoji šeiminkė p. Damušienė labai nusiskundė, esą valant namą už knygų ir visokių popiergalių išvežimą turėjo dar 15 dolerių primokėti. Iš to aišku, kad naujoji savininkė buvo labai toli nuo suratimo, ko vertas kun. A. Miluko kultūrinis lobis. Stebėtis reikia, kad neatsirado nė vieno kultūrininko Philadelphiaje gyvenančio, kuris pabandytų tas vertybes apsaugoti. Ir po tūkstantio metų šio tautos priekaišto dėmės nebus įmanoma nusiplauti.

Dar blogiau kad rašant rašytojos Julės Pranaitės biografiją jau neįmanoma niekur rasti tikros jos gimimo datos. Tuo reikala esu rašęs įvairiems Philadelphiajos m. lietuvių žymūnams, bet tie laiški taip ir liko be atsakymo. Užklaustas Matas A. Milukas (kun. A. Miluko brolis) gyvenęs Brooklyn'e atsakė: "Prieš porą savaitių mano giminitė iš Phila. rašė, kad pas vietos kleboną lankėsi

KRONIKA

• Henrikas Šalkauskas dalyvaus pirmoje australų moderniojo meno pavyzdinėje parodoje Anglijoje. Paroda, pavadinama "Penkio'ika Australų dailininkų", nuo kovo mėn. 21 d. įvyks New Vision Centre galerijoje Londone. Dalyvaus 15 dailininkų, kiekvienas su 2 darbais. Parodos katalogo projektas dail. Henriko Šalkausko.

Spalio mėn. Henrikas Šalkauskas dalyvavo Muffled Drums grupės parodoje Terry Clune galerijoje Sydnėjauje. Ši grupė "neo dada" stiliu komentavo šių dienų meno ir politikos blokvės ir susilaukė gyvo publiškos ir spaudos susidomėjimo.

Viena privati kolekcija Henriko Šalkausko raizinių "Peizažas po rugiapūtės" dovanojo Vakarų Australijos Valstybinei Meno Galerijai Perth'e. (M. P.)

• Chicagoje statant P. Vaičiūno "Prisikėlimą" vaidins: Pr. Beinoras, St. Bernotavičius, E. Blandytė, A. Brinka, Jul. Cijūnienė, Al. Dikinis, Em. Gertnerienė, J. Kelečius, Z. Kevelaitytė, N. Micius, V. Petrauskas, O. Petravičiūtė, E. Petrokaitė, E. Radvila, J. Raudonis. Pastatymas kovo 13 d. Jaunimo Centre.

• Algio Budrio, sūnaus gen. konsulo Jono Budrio, veiklą "Who" viena Hollywoodo bendrovė pasirinko filmui.

MOVING

2047 W 67th St. WE 5.8063

R. ŠERENAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna apdrauda.

INVENTORINIS IŠPARDAVIMAS

JAU DABAR PATS LAIKAS SIUSTI DOVANAS VELYKŲ ŠVENTEIMS!

Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnų, šilko, nylo, taffeta, aksomo ir kitų medžiagų siuntimui artimesiems į Lietuvą ir tolimajai Sibirą — už žemas kainas! Gavome specialią medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: Veliūro, cinišos ir "needlepoint", kuriuos dar galima susipėti pasiūsti artimesiems Lietuvon.

Geriausias ANGLISKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra \$9.80, dabar už jėdą tik \$4.50

60 celių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tikrai \$1.89

18 celių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos vertės iki \$2.98, tikrai \$1.19

Pirkite medžiagos daugiau už \$20.00, gaus nemokamą medžiagos vieną suklelei. Ypatingai didelis pasirinkimas vilnonių ir šilkinųjų medžiagų suklelėms.

Čia jūs rasite didelį pasirinkimą įvairių medžiagų: nuotakoms "lace" satino, taffeta, "brocades" aksomo, Shantung šilko ir kt. Yra liekanų medžiagų pamušalams už ypatingai žemas kainas

STEIN TEXTILE CO.

1306 SOUTH UNION AVENUE

blokas į rytus nuo Halsted St. 1 1/2 bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atidara 6 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak. UZDARYTA PIRMADIENIAIS. Tel. MOndroe 6-8152. FREE PARKING — kitoje pusėje gatvės

MUTUAL FEDERAL B-VES REKORDAS...

• Isteigta Chicagoje 1905 metais.

• Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutauptą dolerį.

• Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygtę.

• Pinigų taupymui nereikia važinėti: juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto išlaidas.

• 4% metinis nuosimtis išmokamas visuose taupymo skyriuose: birželio 30 ir gruodžio 31 d. d.

2202 W. CERMAK RD., CHICAGO 8, ILL.

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JOHN J. KAZANAUSKAS Virginia 7-7747

PRESIDENT

ISTAIGOS VALANDOS: Kasdien nuo 9-tos ryto iki 5 val. popiet. Ketvirtadieniais nuo 9-tos val. ryto iki 8 val. vak. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. popiet. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Apie premijuotą romaną

Laureatas atsako į 13 klausimų

Savo kūriniams tris kartus (iš devynių) pasiekti pirmą vietą konkurse, kuriame vis dalyvauja nemaža grupė kūrėjų, autorius, yra nuostabi kelias laimėjimas. Jo yra pasiekęs šiuo metų Draugo romano konkurso laureatas Jurgis Gliuda. Kaip jis kūrė ir ko galima tikėtis jo premijuotame romane „Sikšnosparnių sostė“? Tuo besidomėdami davėme laureatui eilę klausimų, į kuriuos jis čia ir atsako:

— Kada ir kaip sužinojote, kad vėl laimėjote Draugo romano konkurso premiją? Kokias buvo jausmas, patyris, kad jau trečią kartą laimima?

— Paprastas Draugo laiškas pranešė man tą naujieną. Tai buvo bene sausio 29 d. Savaitė aišku, naujiena patirta buvo maloni, nes tai šokiama — tokia atrakcija gyvenamojo rutinoje. Pirmame išgavime buvo dalis sarkazmo: vaizdavimas, kaip atrodo jūr komandirios narių veidai, atidarius s'anyvardžio voka.

— Kiek žinote, Jūs kasdien dirbate įmonėje ir taip produktyvūs pasireiškite kūryboje. Kaip Jūs įstengiate tai suderinti?

— Kūrybiniam darbui (rašyti ir rašyti) aš skiriu visą laiką, o darbu įmonėje laiko liekanas — aštuonias valandas. Tačiau laiką kūrybiniam darbui negalima sekti aritmetiškai.

— Skaituotams bus įdomu patirti, kaip gimė mintis sukurti „Sikšnosparnių sostę“?

— Romano idėja manvė atsiranda iš sprendimo problemų, kurios ima mane persekioti. Ilgainiui atsiranda siužetas ir personažai, kurie kelia dėl tų pat problemų ir, dažnai, sprendžia jas kitaip, kaip tai padarytų autorius. Panašiai gimė ir „Sikšnosparnių sostė“.

— Kiek šio romano siužetas ir personažai yra imti iš gyvenimo, ir kiek iš kūrybosios fantazijos?

— Romano siužetas ir personažai, kaip matyti iš trečiojo atsakymo, autoriaus sukurti.

— Jūs pasisakėte, kad šis romanas nėra pilnai buitinis. Tai kokias idėjas jame siekiate išskirti?

— Problemų sprendimo pastangos sudaro romano personažų gyvenimo oras. Imant tai primatu, būčiai atitenka tik scenos kulys vaidmuo. Esminė romano idėja yra fatalizmo ir apsisprendimo kova mažoje scenoje — žmogaus dvasioje.

— Gal galėtumėte smulkiau papasakoti apie šio romano kūrybos, rašymo eigą?

— Romaną pradėdau rašyti, kada jis pilnai subresta samonėje ir visos detalės aiškios. Kada aš jaučiuosi galįs pasakoti romaną, lyg skaitydami jį iš atspausdinto knygoj teksto, pradėdau rašyti. Aš nevedu jokių užrašų, apmatų, schemų rengiamam veikalui. Nuo pradžios iki pabaigos — viskas telpa atmintyje. Tačiau pirmąją redakciją parašęs, turiu dar perrašyti romaną keletą kartų, nes nuo tada imu daug ką keisti, ieškoti, ar pabrėžti.

— Kokie nauji kūrybos planai jums dabar brsta?

— Baigti dokumentinį romaną iš labai nesenu, dar gyvų mūsų atmintyje dienų, kuris, tariausi, bus pirmas tokio žanro romanas mūsų raštyje. Galutinai užbaigti romaną anglų

kalba, prie kurio užtrūkiau per porą metų. Parašyti dramą anglų kalba, kurios sumanymui pritarė studijinis Los Angeles teatras.

Dienotvarkėje dar stovi romanas iš M. K. Čiurlionio gyvenimo (stokoja medžiagos keletams skyriams). Apie kitus besikristalizuojančius sumanymus peranksti kalbėti.

— Be abejo, Jūs sekate dabarties literatūrą okupuotoj Lietuvoj. Ką apie ją galėtumėte pasakyti?

— Vargšai, vargšai okupuotos Lietuvos rašytojai! Jų kūrybinius rūpesčius ir politinius varžtus minėjau savo žodyje romano premijos įteikimo iškilnėse. Tas neuniformizmas sutinkant premijos skyrimą pas mus, besiribojas tarp nuosirdaus pasitenkinimo ir taip pat nuosirdžios pagiežos — yra pulkus mūsų laisvo, ne priverstinio gyvenimo įrodymas. Ten gi, premija gavusi autorius eo ino tik liaupsina, nes jis yra režimo pateptasis.

— Kas, Jūsų nuomone, turėtų būti tremtie daroma didesni mūsų literatūros puoselėjimui?

— Gausingas ir energingas knygų platinimo tinklas. Modernios priemonės knvėai platininti imtinios iš amerikiečių knygų leidvklų navzdžiū.

— Kokiu sūvestiu turėtumėte dėl tolimesnių Draugo konkurso?

— Draugo romano konkursas, tas amžniasis kun. A. Juškos monumentas, neturėtų būti pakeistas kuriuo kitu konkursu. Susidomėjimas romano konkursu tapo didžiuliu veiksniumi dominti visuomenę mūsų literatūros pasauly. Iš tikrųjų, varžovų tarpe ner ta laikotarpį matėme net kelis LRD preminkus: jury komisijos sudėtyje — žinomiausius literatus. Tai rodo kad priartėjęs prie dešimtmečio jubilėjaus romano konkursas yra didelis mūsų kultūrinio gajumo reiškinys.

Jury komisija, konkurso literatūriniam lygiui išlaikyti, kad kūrybinis darlius būtų nevankamas, neradusi premijotino veikalo, galėtų ir ne skirti premijos. Net Nobelio premijos precedentai rodo tokią galimybę.

— I Chicago Jūs atsilankėte, berods, po 7 metų pertraukos. Kokius pasikeitimus čia pastebite?

— Kaip prieš 7 metus taip ir dabar įsitikinau, kad Chicago lietuviai tebėra nuosirdūs, svetingi ir mieli svečiai. Lietuvių kultūros reikalams skirti pastatai: Jaunimo Namai, lituanistinė mokykla, Čiurlionio galerija, Draugo rūmai ir kt. ir atsiradusios naujos kultūrinės institucijos yra stebuklingas lietuviško gajumo žydėjimas.

Kaip ir visad Chicago lietuviai pirmiau.

— Koks įspūdis Jums paliko Draugo rengimo meniškoji programa, sudaryta premijos įteikimo proga?

Arch. Ed. Arbas-Arbačiauskas, laimėjęs I premiją Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje rūmų konkurse. Gimė Trakų apskr., Karosų km., ūkininko šeimoje. Baigė Kauno Aukšt. Technikos Mokyklą 1936 m., studijavo technikos ir ekonomijos mokslus Kauno ir Vilniaus universitetuose, architektūrą Vienoje (Austrijoje), Stutgarte (Vokietijoje), o 1950 m. baigė Lawrence Technologijos Institutą Detroito architekto laipsniu. 1956 m. išlaikė Michigan State valstybinius egzaminus ir gavo profesinei praktikai reg. architekto teises. o 1957 m. išlaikė NCARB (National Council) valstybinius egzaminus. Šiuo metu yra AIA (American Institute of Architects) ir ALIAS S-gos narys. Su prof. dr. arch. St. Kudoku yra įsteigęs architektūros biurą — „K U D O K A S - A R B A S ARCHITECTS“.

Kaip architektas, stat. inž. ir kultūrininkas Edm. Arbas yra atlikęs visą eilę pažymėtinų darbų: projektavo eilę bažnyčių, ligoninių, mokyklų ir bibliotekų. Vokietijoje būdamas vadovavo didžiuliams „Graff Zepelin“ ir „Mybach“ jonių statyboms. Atvažiavęs į JAV dirbo kaip architektas pas žymų suomį arch. E. Saarinen, Lawrence Institute of Technology ir dirbo prie paties, naujo instituto planavimo ir projekto rengimo. Po to dirbo pas norvegų arch. B. Swanson, Bloomfield Hills, Mich., ir vėliau prisidėjo prie visos eilės stambių pastatų projektavimo, kaip tai: Detroito 500 lovų Veteranių ligoninės, miesto rotušės, Universiteto sporto salės ir skaitlyklos: Sv. Jokūbo bažnyčios ir mokyklos; Wyandote (Mich.) Woodrow Wilson gimnazijos; Plymouth (Mich.) jaunimui priežiūros namų ir ligoninės; Ann Arbor Universiteto studentams bendrabučio ir kt. Suprojektavo Detroito miesto vandentiekio stotį iš septynių pastatų. Rašo liet. periodikoj architektūros ir kt. meno klausimais. Gvilvena lietuviškas problemas praecities, dabarties ir ateities perspektyvoje.

Šiuo metu su šeima — rašyt. Ale Rūta ir trimis vaikais — gyvena saulėtojo Californijos padangėj — 801 — 51 Str., Sacramento 16, Calif.

— Meninė programa mane sužavėjo, nes tai buvo mūsų talentingojo ir entuziastingo jaunimo triumfas. Aš norėčiau tuoj pat nusikrauti į Los Angeles Grandinėle, solistė D. Mongirdaitė ir puikų Alkaičių trio, tačiau... romano premija tokiu sumanymui įvykdyti dar per kukli.

— Ką Jūs galėtumėte papasakoti apie kultūrinis reiškinis savo gyvenamojo miesto — Los Angeles?

— Los Angeles lietuvių kolonija neausi, tačiau kultūriniai parengimai pasižymi aukštu lygiu. Jaunimas nestokoja entuziazmo. Svetimtaučių mažumų tarpe lietuviai savo veikla pirmiau.

Už tai aš losangeliečius myliu ir jais didžiuojuosi.

VILKOLAKIO GIMIMAS

Prie Rapolo Skipičio straipsnio

JUOZAS MIKUCKIS, Baltimore, Md.

Nesu pasižymėjęs teatro veikėjas. Tėvynė, savo prisikėlimo metais, šaukė dievačio Marso prieglobstin, bet nebuvau nutolęs ir nuo Apolono rinktyjų sūnų žinyno.

Šiandien, pasinešus net trims scenos vyrams rašyti Lietuvos Teatro istoriją (Stasys Pilka, Stasys Santvaras ir Vitalijus Žukauskas), man teko lyg ir archivarėjus pareigos. Pirmajam Stasiui, jo Teatro Almanacho puslapiams, esu pasiuntęs žiupsnelį atsiminimų ir trims Almanacho egzemplioriams — centų. 1954. 8. 3 d. Pilky Stasys, ragindamas rašė: „Jei nebus rankraščio, bent atviraiškiu prašau pranešti, nes spaustuvė jau ruošiasi baigti rinkimą“. Gi 1955. 3. 10 d. tas pats mielas Pilky Stasys, giliai išgyvendamas autoriaus vargus, rašė: „Almanachas darosi padoresnė, vertingesnė ir storesnė knyga... Viskas artina prie nuobaigų... Bet jau penkiems vargo meteliams amerikoniško skubotumo sukuryje praslinkus, Teatro Almanacho „nuobaigų“ nesimato. Gal man ir netektų įsikverpti į gerbiamo Rapolo Skipičio gražių atsiminimų eilutes, kurios tilpo š. m. Draugo, sausio 23 d. Literatūros priede, 5 psl.

Vilkolakį gimė Kaune ne 1919 metų vėlyvą rudenį, kaip rašo p. R. Skipitis, bet 1919 metų žiemos pradžioje, Liaudies Namuose, kurie priklausė Blai-vybės Draugijai. Vilkolakio gimimo metu, Liaudies Namų kieme esamose patalpose susikaupė dalis Voronežo gimnazijos lietuvių — mokinių — mergaičių ir, rados, jas ten ruošė mokytojų darbu. Tų, būsimųjų ly mokytojų, klasėje ir įvyko pirmas lietuvių rašytojų ir menininkų savo draugijai steigti susirinkimas. Man teko tam pirmam susirinkimui pirmininkauti. Jau suvirš 40-čiai metų praskubėjus, sunku man šią dieną prisiminti to susirinkimo dalyvių vardus ir pavardes. Šioje vietoje galiu tik pasakyti, kad susirinkime nesimatė nei Maironio, nei Jakšto, nei Vaitkaus, nei kitų mūsų Parnaso vainikuotų vyresnių kunigaikščių.

Išdėstę rašytojų ir menininkų draugijos reikalingumą ir jos tikslus priėjom prie jai vardo parinkimo. Įvairūs vardai buvo pasiūlyti: Daina, Rūta ir daug kitų. Bet gale klasės sėdėjęs lieknas ir aukštas vyras pasiūlė: VILKOLAKIS. Tas vyras buvo Balys Sruoga. Tada ji pirmą kartą pamačiau ir susipažinau. Daug buvau apie jį girdėjęs. Kaikurie jį vadino kurbistu, futuristu ir kitu istu. Kalbėjo, būk jį švarko atlape nešioja morką, gi vietoje rankogalių — blauzdynes, o blauzdinių vietoje — rankogalius. Tai vis legendos, kurios lydi žymesnius vyrus...

Vardas Vilkolakis daug kam svetimas ir keistas. Balys Sruo-

ga buvo prašomas paaiškinti žodžio Vilkolakis prasmę. Jisai paaiškino, kad tai vaiduok'is, kitaip vadinamas — viltaku. Gal to paaiškinimo ir neužteko, bet statant balsavimui daugiausiai balsu gavo Vilkolakis. Ir daug metų, ne vieno kauniečio lūpmis buvo kartojamas Vilkolakio vardas, nors jo prasmė iki šiai dienai daugeliui neišaiški.

Keliom dienom praslinkus atėjo pas mane komendantūron lyg ir Vilkolakio valdybos delegacija, rados Balys Sruoga ir V. Bičiūnas ir „pareikla'avo“ duoti „vaiduokliui“ — Vilkolakui patalpas. Patys nurodė, kad patogiausios Vilkolakui patalpos būtų lenkų Sakalų namai. Tie namai buvo Laisvės Alėjoje ten, kur vėliau išaugo Ateitininkų rūmai. Pasakyti „Ne!“ — negalėjau, nes pats dalyvavau ir pirmininkavau Vilkolakio krikštynose.

Lenkų Sakalams pasiūliau išsikeiti į m'esto žinioje esantį paviljoną Vytauto Kalve, o jų namuką pavadžiau „vaiduokliams“. „Vaiduoklio“ vyrai Sakalų namuko įrengimais liko nepatenkinti. Vėl pas mane. Man teko savo „kaštu“ ir jėgomis, kiek leido galimybės, padaryti pakenčiamą remontą.

Vėliau Vilkolakio pagražinimu užsiėmė Dubeneckiai Kalpokas ir kiti. Buvo meniški išpuošti laiptai, salės sienos.

Ilgus metus Vilkolakis jau-dino, linksmiro, kartais per ašarą, Kauno „kylandis ir grūvančius status“. Ten negailėta humoro ir pašaipos dienos įvykiams ir politinėms temoms.

BUDRIKO STAKO IR KAINŲ SUMAZINIMO IŠPARDAVIMAS

Nepaisant kainų visus stakas turi būti išparduotas. Pirkdami dabar sutauptysite nuo 40 iki 60%. Dabar jus proga įsigyti reikalingus reikmenis stebėtinai žemomis kainomis. Cash arba

LENGVI IŠSIMOKEJIMAI

2 gabalų svečių kambario setas už	\$88.00
3 gabalų sectional, turtingai apdengtas	\$149.00
2 gabalų Pullman setas, vertas \$495.00, už	\$239.00
Double duty sofa, dviem miegoti, skoningai stiliuzuota	\$129.00
4 gabalų dailus miegamojo setas	\$119.00
5 gabalų dinette setai, parinktinų spalvų	\$39.00
9x12 viniliniai kaurai	\$39.95
9x12 Linoleum	\$35.00
Dideli rinkiniai blanketai	\$4.95
Refrigeratoriai, Skalbiamos mašinos, Siuvamos mašinos, Siurbimai — nupiginti.	
17 colių Portable Televizijos	\$88.00
22 colių kabinetinės Televizijos	\$119.00
27 colių Televizijos Setai	\$129.00
Didelis pasirinkimas Radijų, Phonografų, Hi-Fi ir Stereo.	

JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted St.

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite Tel. CALumet 5-7237

Atdara pirmadienių ir ketvirtadienių vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 12—5.

Budriko radijo programos transliuojamos iš WHFC, 1450 kil. radijo stoties sekmd. 2:15 iki 3 val. popiet.

mis. Ten susirinkdavo visų klasių ir pažūrų lietuviai. Sentimentaliai valse ir audringame suktinyje sukosi menininkai, ministrai, generolai ir paprastieji mirtingieji. Daugelis mūsų būsimųjų operos, dramos ir baleto vaidlių pirmą kartą rampos šviesą išvydo Vilkolakio scenoje ir debutantų širdys virpėjo Vilkolakio užkulisiuose.

KRONIKA

• 200 metų kai mirė Motiejus Dogelis. Vienas iš senosios nepriklausomos Lietuvos kultūrininkų — Motiejus Dogelis — yra miręs 1760 m. vasario 24 d. ir šiemet sukanka 200 m. nuo jo mirties. Jis matematikos, teisės ir filosofijos studijas buvo ejęs Leipcego, Paryžiaus ir Strasburgo Universitetuose. Būdamas vienuolis pioras, grįžęs į Lietuvą gavo savo vyresnybės paskyrimą suorganizuoti vadinamą kilmingųjų kolegiją. Pastatė bažnyčią, įkūrė kolegijos biblioteką, įtaisė Vilniuje spaustuvę, kuri buvo geriausia Lietuvoje. Vokietijos, Prancūzijos, Olandijos, Lietuvos ir Lenkijos archyvuose ir bibliotekose surinkęs Lietuvą — Lenkiją liečiančius dokumentus, išleido Lietuvos Did. kunigaikštijos ir Lenkijos karalijos diplomatinę susiršinėjimų rinkinį; deją, mirtis jam neleido išspausdinti visų suplanuotų tomų. Tas leidinys ir dabar nėra nustojęs savo vertės. Technišku atžvilgiu tai buvo laikomas geriausias Lietuvos — Lenkijos respublikos leidinys XVIII amžiuje. 1758 metais dar išleido daug archyvinės medžiagos Lietuvos

— Lenkijos sienų istorijai nušviesti. Buvo gimęs Lydos apskr. Mirė Varšuvoje, turėdamas 45 m. amžiaus.

• Juozo Masilionio lietuvių literatūros vadovėlio IV dalis, pavadinta „Lietuvių literatūra“, jau baigta rinkti, peržiūrėta paskutinė korektūra ir sekančią savaitę jau bus pradėtas spausdinti. Apima naujausią literatūrą — laikotarpį po spaudos atgavimo ir Nepriklausomos Lietuvos laikotarpį; nagrinėjama 16-kos autorių kūryba. Knyga turės daugiau kaip 400 pusl. Tikimasi, kad iš spaudos išeis kovo mėnesio pradžioje.

• Kazio Jankausko, po kelioikos metų pertraukos Lietuvos, išleista nauja novelių knyga „Krito kaštonai“. Per pora mėnesių jos išpirka 10,000 egzempliorių ir dabar Vilniaus knygynuose jos neįmanoma gauti.

KAZYS ČESNAUSKAS

12116 So. 93rd Ave.
PALOS PARK, ILL.
Telef. Gibson 8-4938

• Generalinis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams • Turime didelį patyrimą namų statyboje. • Patys atliekame cemento ir medžio darbus • Apskaičiavimai nemokamai.

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė

PRECIN PHOTO STUDIO

(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav.
4068 ARCHER AVENUE
Tel. Virginia 7-2481

PERKRAUSTYMAI - MOVING

Pigus, sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Saukite sekanciją:

ANTANAS VILIMAS

3415 S. LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas FRontier 6-1882

• Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) biiznių mokesčių blankas.
• Paruošia algų lapus • Atlieka knygvedybą.
• Sutvarko užsilikusias knygas.

PRANAS SALEMONAČIUS

504 West 33rd Street (netoli Normal Avenue).
Susitarimui tel.: Victory 2-3486

Valandos: Kasdien bei šėštad. ir sekmd. nuo 9 val. ryto iki 9 val. vak. 30 metų patyrimas; žemos kainos

TV - RADJAI - HIFI - STEREOFONINIAI HI-FI VOKISKI

FRANK'S Television and Radio, Inc.
SALES & SERVICE Sav. P. Keršis, P. Endzelis, J. Bendoraitis
3240 South Halsted Street Tel. — CA 5-7252

ALYVA IR ANGLYS

Greitas pristatymas. Visoki įrengimai, naujos šildymo sistemos įrengiamos. Dėl kainos visuomet susitarsime.

GAPS FUEL COMPANY
2735 West 63rd Street Telef. PR 6-6677
Atstovauja — V. DOBA

CRANE

SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

B. R. PIETKIEWICZ, Pres.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3-1083
PLENTY OF FREE PARKING

4 1/4%

NEŠA INVESTAVIMO SĄSKAITOS
Mokami nuo vasario 1 d., 1960

PINIGAI INESTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D. Dividendai mokami sausio ir liepos m. 1 d.

VALANDOS: PIRMAID. ir KETV. 9 v. r. iki 8 p.p. ANTRAD. ir PENKTAD. 9 v. r. iki 5 p.p. ŠEŠTAD. 9 v. r. iki 12 val. d. Trečiad. uždaryta.

CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITVINAS, Prez.
3039 So. Halsted St.
Tel. Victory 2-1272

Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai

Rastinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šėštadieniais iki 3 val. p. p.

NAUJŲJŲ MADŲ

Kampinės sofas ir kitokie baldai

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Savininkai
ROOSEVELT FURNITURE CO.
2310 West Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketv. 9-9 val., kitomis dienomis 9-6. Sekm. 11-5.

MOVING

A. BENTULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervedimus iš tolimų ir artimų atstumų.

Tel. Bishon 7-7075

Lietuvos Pasiunt. rūmai Brazilijoje

Pravestas konkursas ir jo paroda

STAT. INŽ. MIK. IVANAUSKAS, Cicero, Ill

Lietuvos Įgalioto Ministerio Brazilijai dr. Fiko Meierio prašymu ir Pasaulinės Lietuvių Inžinierių ir Architektų S-gos Centro Valdybos pastangomis buvo pravestas projekto konkursas Lietuvos pasiuntinybės rūmams, kurie numatomi statyti naujoje Brazilijos sostinėje — Brasilia.

Jury komisija, susidedanti iš pirm. inž. K. Kriščiukaičio ir narių — arch. inž. Br. Elsberg, J. Gimbuto, V. Švipo ir Ant. Novickio, slapto balsavimu iš gautų 11 projektų paskyrė tris premijas: I-ji arch. Edm. Arbui — Arbačiauskui, II-ji arch. Alg. Zemaičiui ir III-ji dviems autoriams — arch. inž. Vyt. Germanui ir arch. inž. Kest. Jeciui.

Konkurso sąlygos, instrukcijos bei informacijos paruoštos PLIAS Centro V-bos atitiko Lietuvos Pasiuntinybės Brazilijoje pageidavimus ir NOVACAP (organizacijos naujai sotinei statyti) instrukcijas. Pagrindinė architektūrinė sąlyga buvo, kad projektuojamieji rūmai būtų modernišku linijų ir turėtų savyje lietuviškų tautinių motyvų antspalvį. Antracinės sąlygos — patalpų paskirtis, dydžiai ir jų sąvys būvo gana bendro pobūdžio. Todėl konkurso dalyviams leido pasireikšti visa turima kompozicine laisve. Paminėtos statybos įstatymo ištraukos, kad rūmai neturi būti aukštesni 3 aukštų, patalpų aukštis min. 3 m., nastatais galima užimti ligi 40% viso sklypo ir kt. techniškos normos nurodė erdvines ribas projektavimui.

Konkurso rezultatai yra įdomūs ne tik konkurso dalyviams, bet ir visuomenei. Šis modernios architektūros konkursas įgalino patikrinti turimas toje srityje savas kūrybines jėgas ir jų lygį. To sėkmingo konkurso rezultatai yra dar vienas įnašas į lietuvių kultūrinį ir politinį gyvenimą. Tai rodo mūsų tautos kūrybingumą ir politinį susipratimą, tiek senosios, tiek ir naujosios kartos.

Konkursą laimėjo jaunosios kartos architektai. Jų patiektieji eskiziniai projektai buvo artimi pagrindinei moderniškųjų linijų. Ši kartą lietuviškų tautinių motyvų išorinė architektūros formose neišryškinta, tai palikta dekoratyvinei dalei atlikti.

Patiektais vienuolika projektų, kurie sudarė 68 braižinius, 60 pėdų ilgio juostą, dalyvavo moderniosios krypties architektai, iš kurių vieni artimesni nepriklausomos Lietuvos pasiektų architektūrinių laimėjimų srovei, antrieji bandą liet. liaudies architektūrinius elementus pajungti statybiniam menui, o tretieji — einantieji su nauja-

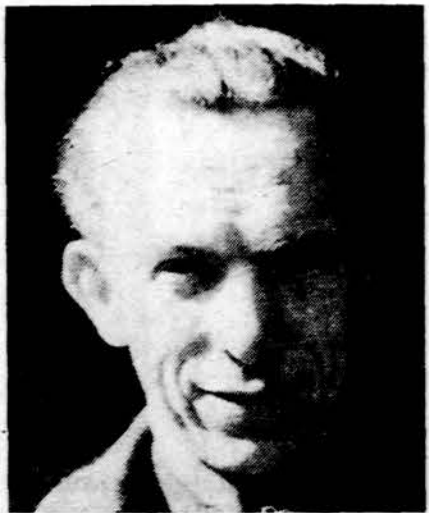
ja dailės dvasia bando prasiveržti į pasaulinę plotmę.

Pirmajai grupei galima būtų priskirti šiuos pavyzdiniai išbaigtus projektus pagal slapyvardžius "Pionierius", "Sphinx", "77" ir "VB".

Antrajai grupei, gal būt, galima priskirti "Tauras".

Trečiajai grupei priklauso visi likusieji, įskaitant ir laimėtojus.

Tenka pasidžiaugti, kad visi projektai yra techniškai gerai išbaigti ir tinka reprezentacijai, todėl naujosios PLIAS Centro Valdybos pastangomis, šis architektūrinis darbų kompleksas — pavidale parodos, galėtų apkeliauti ir kitas lietuviškas kolonijas.

Inž. M. Ivanauskas, suorganizavęs Architektūros parodą Chicagoje, pasižymėjęs organizatorius Lietuvos architektūros parodos Brazilijoje.

Jungtinių Brazilijos Valstybių naujoji sostinė Brasilia savo architektūra turi modernių formų charakterį, kuris atitinka nūdienai Brazilijos gyvenamąjį architektūros vyraujančią kryptį. Ši modernioji architektūra yra ciklinė ir atstovaujama realiai evoliucinei kultūros, bei civilizacijos kreivei. Čia architektas — kūrėjas, pasinaudamas moderniosios technikos laimėjimais, pagal vietos ir laiko aplinkybes, socialinio ir kultūrinio gyvenimo siekiams lygi, projektuoja pastatus, kurie pasiilks kaip savosios epochos laimėjimų istorija.

Brazilijos Vyriausybės padovanotas 25,000 kv. m. (2.5 ha) sklypas Lietuvos pasiuntinybės rūmams pastatyti naujoje sostinėje yra reali proga laisvaijame pasaulyje gyvenantiems lietuviams parodyti tautinį ir valstybinį susipratimą, realizuoti atstovybės statybą draugijoje ir didžiojoje Brazilijos valstybėje.

Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje statybos klausimas dar aiškiau paryškėjo tų rūmų projekto konkurso architektūros parodoje, kuri įvyko š. m. vasario mėn. 6 ir 7 d. Jaunimo

Namuose — Čiurlionio Galerijoje, Chicagoje.

Architektūros parodą organizuoti ir jai vadovauti PLIAS Centro Valdybos buvo š. m. sausio 15 d. pakviestas inž. Mik. Ivanauskas. Kadangi tinkamam pasiruošimui parodos atidarymui buvo maža laiko, tai teko staigiai susirasti būtiniausių talkininkus. Pirmieji į pagalbą atėjo "Meissner Engineers" bendrovės vyr. inžinierius Eugenijus A. Bartkus, Lietuvos konsulas dr. P. Daužvardis ir Vladas Adamkavičius. Pas Meissner Engineers dirbantieji lietuviai tuojau sumetė parodai parengti apie šimtinę ir tuo įgalino dviejų savaitių laikotarpį jėgų pademonstruoti Chicagoje lietuviškai visuomenei vieną iš daugelio PLIAS S-gos laimėjimų — architektūros parodą.

Parodos atidarymas spaudoje jau buvo aprašytas. Išidėmėtini kons. dr. P. Daužvardžio žodžiai atidarymo iškilmėse:

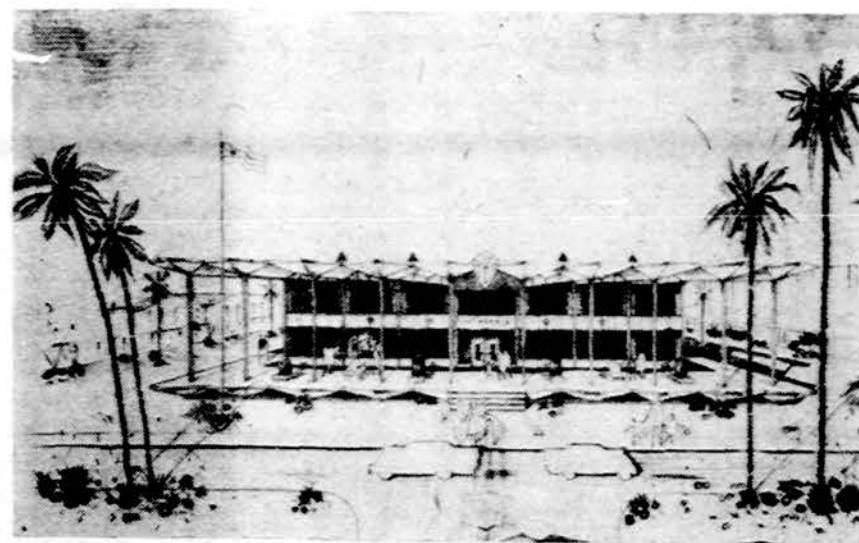
"Tiek S-ga, tiek architektai užsitarnavo ne tik padėkos, bet lygiai taip pat pagyrimo ir pagarbos. Jie atliko gražų, didingą, istorinį ir pranašišką darbą, kuris simbolizuoja lietuvių talentingumą bei patriotiškumą ir lietuvių tautos gyvumą, ryžtą bei nenugalimumą — nusistatymą gyventi ir jokiems priešams nepasiduoti.

Lietuvos sūnų architektų suprojektuoti ir Brazilijoje pastatyti Lietuvos Valstybės rūmai bylos pasauliui apie lietuvių tautą ir Lietuvą — vaizduos Lietuvos egzistenciją ir ryžtą būti nepriklausoma valstybe, nepriklausomų valstybių šeimoje".

Brazilijos konsulas Joao Batista Pereira atidarymo kalboje pasigėrėjo gražių lietuvių architektų laimėjimu ir savo nuosirdžioje kalboje linkėjo Lietuvai, savo ir visos Brazilijos tautos vardu, artimiausiu laiku pasiekti laisvės ir tapti nepriklausoma valstybe.

Parodos vadovas inž. M. Ivanauskas braziliskai padėkojo Brazilijos konsului už dalyvavimą ir tartus linkėjimus Lietuvai, o prisiminimui PLIAS Centro V-bos vardu prof. J. Šimoliūnas iškėlė Petro Babicko — "Picturesque LITUANIA" anglų ir ispanų kalbomis iliustruotą apie Lietuvą knygą. Chicago Augst. Lituanistikos dvi, tautiškais drabužiais pasipuosičius, lietuvaiteis, taip pat Brazilijos konsului iškėlė portugalų kalba parašytą inž. M. Ivanausko apie Lietuvos architektūrą brošiūrą "ARQUITECTURA LITUANA".

Parodos atidaryme dalyvavo Urugvajaus konsulas Felix Stungevičius su arch. dr. Fernando Esteban Garcia, Lietuvos kons. žmona J. Daužvardienė, iš Notre Dame prof. St. Ko-

Arch. J. Arbo paruoštas Lietuvos pasiuntinybės rūmų projektas Brazilijoje, laimėjęs I premiją.

lupaila, A. L. Tautinės S-gos pirm. inž. Eug. A. Bartkus, senoji ir naujoji PLIAS Centro Valdybas, Chicago Liet. Inž. — Arch. s-gos v-ba, Liet. B-nės Cicero Apyl. pirm. A. Juškevičius su žmona, Liet. Karių S-gos atstovas A. Reklaitis, Tautinės S-gos Chicago Sk. pirm. P. Vėbra, Aukšt. Lituanistikos M-los Direktorė Al. Rugytė su mokytoja ir mokiniais, Draugo red. kun. dr. J. Prunskis, kan. Vacl. Zakarauskas, dr. S. Biežis su žmona, iš Clevelando arch. J. Augustinavičius, inž. Alg. Nasvytis, prof. A. Krikščiūnas ir daug kt. visuomenės

Arch. Algis Zemaitis, laimėjęs II premiją konkurse projekto Lietuvos pasiuntinybės rūmų Brazilijoje. Gimė Bijutuose. Gimnaziją lankė Tauragėje ir Muenchene, o baigė Chicagoje 1950 m. Architektūros studijas baigė Illinois universitete — Urbanoje 1955 m. ir sekančiais metais Massachusetts Technological Institute gavo magistro laipsnį. Ten pat gavo "Teaching Assistantship in Descriptive Geometry". 1956-58 m. atliko karinę prievolę inžinierių korpo mokyklą kaip braižybos instruktorius.

Kaip architektas ir urbanistas Alg. Zemaitis dirbo Detroito miesto planavimo įstaigoje, o šiuo metu — bendrininkas S. ZUBKUS ARCHITECT and Associates bendrovėje, 2743 W. 69th St., Chicago, Ill. Čia projektuojama mokyklos, komerciniai pastatai, rezidencijos ir kt.

Jaunasis architektas gyvena 7041 S. California St., Chicago 29. III.

veikėjų, kurie paliko 230 paraišų su gražiais atsiliepimais garbės svečių knygoje, kuri papildyta atitinkamomis nuotraukomis bus pusiųsta į Rio de Janeiro — Lietuvos Pasiuntinybę.

Be architektūrinių braižinių parodoje buvo išstatyta pasaulio žemėlapis su Lietuvos atstovybėmis ir konsulatais, Lietuvos žemėlapis, naujausias Brazilijos žemėlapis su nauja sostine Brasilia ir trys stalai su lietuviška, spauda Brazilijoje ir vienas stalas — pajairinimui su Brazilijos flora — džiovintais augalais.

Parodai talkininkavo: dail. Zenonas Kolba, dail. Ramutis Kasperavičius atvykęs iš Brazilijos, prof. St. Dirmantas, inž. St. Smajys, inž. Slabokas, inž. Vyt. Radzius, inž. Prapuolenis, arch. A. Žemaitis, arch. V. Germanas, arch. K. Jėčius, Draugo ir Dirvos red., "Margutis", Ged. Biskis ir kt. Atidarymo iškilmės filmavo inž. Izidorius Bartkus.

Architektūros parodą per dvi dienas aplankė apie 400 žmonių.

Laiškas redakcijai

APIE VAS. 6 D. PRIEDĄ

Leiskite pasveikinti su išimtinai geru kultūros priedu Drauge vas. 6! Visos temos lietuviškos, ne kitatautiškos, kurios kiekvienas inteligentiškas lietuvis geriau žino ir paskaito kitataučių leidiniuose. Ypač smagu, kad nepamiršta "senieji" lietuviai kaip kun. Vaškas, kun. Zebrys, net kun. Tataras laidos Amerikoje — tas visas Drauge dažnai pamirštama, tartum senieji lietuviai Draugo nesukūrė. Labai puikus P. Gaučo straipsnis, kurio pagrindinė mintis ("atsalti" nuo šaltojo karo politikavimų ir pradėti "karštą" karą, išlaikyti lietuvių be kuolišiausia Amerikoje) jau ir senas "karo kurstytojas" p. Kardešis Montreale ima skatinti. Nors kritikuojate šėmą už posakį, kad tremtį reikėtų pakeisti išėviu, ir Ostrauską, kad esame tik tautos skeveldra (kaip vysk. Valančius sakė apie praplovusią Bažnyčią: "Mes Petro eidija, tu tikat gelda, mes uola, tu tik skeveldra"), bet tą patį sako ir Gaucys: "Mūsų at-

KULTŪRINĖ KRONIKA

• Lietuvos biblioteka Australijoje. Krašto Kultūros Taryba nutarė įsteigti lituanistinę biblioteką Australijoje, kurioje bus renkama lituanistika — knygos, knygelės, brošiūros, žurnalai, žemėlapiai, gaidos, patefono plokštelės, fotografijos, lietuviškų darbų reprodukcijos ir tautodailės drožiniai.

Taip pat renkamos ir laikraščių iškarpos — lituanistiniai straipsniai ir lietuvių bibliografiniai unikumai.

Be lituanistikos dalykų, bus dar surenkama ir surūšiuota — lietuvių tautos istorija, Lietuvos geografija, žinios apie pavienes lietuviškas žemes, likusias už Lietuvos ribų, lietuvių kalbą, jos istoriją, didžiuosius kalbinkus, lietuvių rašto istoriją, lietuvių kultūrą: tikyba, papročius, tautodailę, liaudies dainas ir šokius, muziką, švietimą, mokyklas, organizacijas, politines partijas, kariuomenę, spaudą, perijodiką, leidiklus, žemės ūkį, prekybą, laivyną, pramonę, sportą, pavienius didžiuosius darbuotojus, pasaulio lietuvius, lietuviškąją rezistenciją ir t. t., trumpai sakant — apie viską, kas liečia Lietuvą ir lietuvius. Biblioteką organizuoja J. Reizgys, kurio adresas — 131 Mimosa Rd., Greenacre, Sydney, N. S. W.

• Muz. A. Kačanauskas pakviestas vargoninkauti Elizabeth lietuvių parapijoje; anksčiau ten buvęs prof. J. Žilevičius, sulaukęs vyresnio amžiaus, nuo tų pareigų pasitraukė.

sivežtoji kultūra ima nykti... tenkinasi televizija ir vaizėmis." Šiaip ar taip, šis kultūros priedas puikus, ko negalima pasakyti "lietuviškumo" atžvilgiu apie didesnę dalį 52 nr. kas meta.

Įkvėpimo toliau ta pačia vaga eiti! Viso gero linkėdamas, Vyt. Širvydas, Norton, Vt.

• Naujas lietuviškas tikybos vadovėlis. Vokiečių vyskupų ir dviejų teologijos fakultetų apie 20 metų ruoštas pagrindinių krikščioniškųjų tiesų rinkinys — Katalikų Katekizmas, kuris savo srityje yra moderniškausias, vysk. dr. Vincento Padolskio rūpesčiu Romoje atspausdintas lietuvių kalba. Veikalą vertė kun. prof. dr. Pranas Manelis. Vertimas tikslus, bet nėra žodinis. Protarpiais primenami ir lietuviški tikybiniai papročiai. Knyga turi 265 pusl. in 8°, kainą 2.50 dol. Tuo tarpu galima gauti šv. Kazimiero Kolegijoje, Via Casalmoferrato 20, Roma, Italia. Vatikano diena raštas veikalą vadina tikrąja "krikščioniškojo gyvenimo knyga", naudinga visiems. Puslapius puošia vaizdingi modernaus meno piešiniai, imti iš originalo, kurį išleido garsioji Herder leidykla. Trumpų, aiškių minčių bei vaizdų dėka gyvybinės amžinosios tiesos lengvai pasisavinamos.

• Daiva Kuodis, gyvenanti Arlington, Mass., baigusi Jackson Kolegiją Medforde, Mass, dalyvavo Bostone Naujosios Anglijos Aukštesniojo Švietimo Tarybos sušauktoje konferencijoje pasitarti apie kolegijų dėstytojų paruošimą.

• Šv. Raštas lietuviškai, vienas viename tome, jau spausdinamas Romoje.

ADOMAS VAITKEVIČIUS
Anglių ir Alyvos Patarnavimas

Telef. R.Epublic 7-5803

Visų rūšių apšildymo sistemos įvedimas, perdėrimas ir patalynas Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas

ATLAS FUEL CO.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Tel. P.Rospect 6-7960

DAINA CO
Sav. inž. A. Semėnas

- Televizijos
- Radijai
- Fonografai
- Plokštelės
- Elektriniai virtuvės prietaisai
- Elektr. laikrodis
- Rasomios mašinos
- Radijo ir TV lemputės
- Visokios antenos
- Baterijos • Dalys
- Vėsintuvai • Vėdinantuvai
- Elektros lemputės

PARDAVIMAS - TAISYMAS
3321 S. Halsted St. - CL 4-5665
Atd. 9-6, pirm. ketv. 9-9. Sekm. užd.

Duona ir įvairias skoningas bulskutes kepa

BRUNO'S KEPKLA
3339-41 S. Lithuania Avenue
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus.
Tel. CLiffside 4-6876

1909 1960
STANDARD FEDERAL
Chicago stipriausioji įstaiga

Laiminga ateitis priklauso tiems, kurie taupo SAUGIAI dėl jos. Jau virš 50 metų sėkmingai tarnaujame lietuviams

• Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite

DABAR MOKAME VISIEMS TAUPYTOJAMS
JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Manager

TURTAS \$75,000,000.00
ATSARGOS FONDAS \$6,500,000.00

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: VIrginia 7-1141

VALANDOS: Kasdien, įskaitant šėšt., nuo 9 v. ryto iki 4 v. p. p. Ketvirtad. nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidarama

SPECIALUS BIULETINIS

Laukiama ankstyba Velykinė skuba!

SAVO VELYKINIUS SIUNTINIUS GIMINEMS IR DRAUGAMS I LIETUVĄ IR SSSR SIŪSKITE DABAR

Siuntinys Velykoms kaip šeimos susitikimas per šventes

COSMOS PARCELS EXPRESS CORPORATION
(LICENSED BY INTOURIST)

persiunčia jūsų siuntinį į bet kurią S.S.S.R. dalį greičiau. Apdraustas, garantuotas pristatymas — Gavėjas nieko nemoka. Didelis ir įvairus specialiai parinktu rinkinys žemomis kainomis yra visose skyriu įstaigose. Ateikite ir patys pasižiūrėkite. Nelaukite iki paskutinės minutės skubos.

SIŪSKITE JŲSŲ VELYKINI SIUNTINI DABAR per mūsų skyrių įstaigas, kurios labiausiai patogios Jums.

Prašome rašyti, telefonuoti arba aplankyti:

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

39 Second Avenue, New York 3, N. Y., Tel. AL 4-5456-7
2222 W. Chicago Avenue, Chicago 22, Ill., Tel. BR 8-6966
2683 West 14th Street, Cleveland 13, Ohio, Tel. TO 1-1068
99 Main Street, Paterson 1, New Jersey, Tel. MU 4-4619
1015 East Carson Street, Pittsburgh 3, Pa. Tel. HU 1-2750
2076 Sutter St., San Francisco 15, California, Tel. FI 6-1571
West Landis Ave. (Greek Orthodox Club Bldg.), Vineland, N. J.
Šis Vineland skyrius atidarytas penkt., šėšt. ir sekmadieniais

NOW! **4 1/4 %**
PER ANNUM
ON ALL ACCOUNTS

4 1/4 %
EARNING ON PREPAID SAVINGS

Effective Jan. 1, 1960
FREE ALUMINUMWARE WITH \$50.00 OR MORE

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 So. 49th Court, Cicero, Ill.
Tel. Bishop 2-1397
HOURS: MONDAY 9 to 5
TUESDAY, THURSDAY, FRIDAY 9 to 5
SATURDAY 9 to 1
WEDNESDAY CLOSED

SKIP'S SELF SERVICE Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
FEBRUARY — VASARIO 18, 19, 20 D. D.

DUJARDIN — 8 Year Old GERMAN BRANDY	Fifth \$4.98
CHAPOLIE 160 Months Old IMPORTED BRANDY	Fifth \$4.98
GOLD LEAF THREE STAR COGNAC	Fifth \$4.49
GRAIN ALCOHOL 190 Proof V.S.P.	Fifth \$4.89
RICCA DONNA IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet	Fifth \$1.39
JEPPSON 85 Proof AQUAVIT	Fifth \$2.98
LEMON — ICE LIQUEUR	Fifth \$3.79
ZUBROWKA 80 Proof	Fifth \$3.98
CREME DE BANNANA LIQUEUR	Fifth \$3.69
CREMA REGINA IMPORTED MARSALA WINE	Quart \$1.89

Artėja Vaičiūno "Prisikėlimas"

Lietuvių Scenos Darbuotojų Sąjungos Chicago skyrius, Jaunimo Centro salėje kovo 13 d. statys Petro Vaičiūno veikalą "Prisikėlimas". Mūsų teatro mylėtojai šią žinią labai džiaugsmingai sutinka.

Praeitą penktadienį buvo to paties organizatoriaus pobūvis, dalyvaujant ir spaudos atstovams. Teko išsikalbėti su Scenos Darbuotojų Sąjungos pirmininke Sofija Adomaitiene. Ši sąjunga įsisteigė paskutinio kultūros kongreso metu ir jau veikia ketvirtas metus. Pirmaisiais metais jai vadovavo A. Kutkus, o vėliau buvo pakartotiniai išrenkami dabartiniai pirmininkai. Sąjungos rūpesčių Chicagoje buvo pastatyta Maughamo "Pažadėtoji žemė" ir parkviečiai svečiai iš Kanados, kurie suvaidino Balio Sruogos "Milžino paunksmėje". Kasmet surengiamas teatrų balis, kuris yra publikos mėgiamas ir duoda šiek tiek pajamų sąjungos darbuotei finansuoti. Sąjungai priklauso aktorai, solistai, kiti scenos darbuotojai. Kadangi solistai yra daugiau įsitraukę į operą, koncertus, tai kiti sąjungos nariai daugiau palinko į draminius pastatymus ir dabar ruošiamasi naujam dramų spektakliui.

Čia pat Jaunimo Centre, kuris dabar pasidarė Chicago lietuvių kultūros centru, sutinko ir Antaną Rūką, dabar statomo Petro Vaičiūno veikalo režisorių.

— Sakykite, kodėl pasirinkote Vaičiūną kaip tik šiam pastatymui? Ką galime tikėtis pamatyti? — imu jį kvosti.

— Sąjunga norėjo pagerbti Petrą Vaičiūną. Dramaturgas, kuris per 20 metų tesėjo par-

S. Adomaitienė

pinti Lietuvos teatrui gausiai repertuaro, tikrai nusipelnė labai didelės pagarbos ir vertas paminėjimo, tuo labiau, kad kaip mes jį minėsim, Lietuvoje taip negalės paminėti. Vaičiūno "Prisikėlimas" vargu ar greit galės vaidinti Lietuvoje... Meno pagrindu yra žmogaus meniško troškimo emocijų patenkimas. Vaičiūno prisikėlimas ir ieškome tos teatralinės žaismės. Bendrinės idėjos, kurias Vaičiūnas kelia, yra bendros visiems laikams, kaip gėris, blogis, jų santykiai. Bet Vaičiūnas buvo didelis patriotas. Slėpėsi savo laikų Lietuvos negerovėmis ir džiūgavo dėl laimėjimų. Kadangi jis buvo esamo laiko dramaturgas, temas sėmėsi iš tų laikų Lietuvos gyvenimo. Tiesa, tas dienis to laiko Lietuvos gyvenimą nebeaktualus nei mums, gal net nebūtų aktualus nei Vaičiūnui, tad jį minint belieka džiūgtis jo dramatišku meistriskumu, įstengiant atitraukti mintį nuo praėinančių jo veikaluose pagautų ano laiko gyvenimo momentų. Kūrėjas, kuris per du dešimtmečius sugebėjo žiūrovą prištiti prie rampos, turėjo turėti ir žavesį, ir sugebėjimą tai padaryti. Mes ir norėtume, kiek mums pavyktų, tą jau dabar mirusio, mūsų dramaturgo galią ir parodyti mūsų žiūrovams.

— Kaip pavyko sudaryti aktorių sąstatą?

— Kiekvienam didesniai veikalui pastatyti kiekvienam režisoriui tenka susidurti su sunkiais. Padarėm tokią atranką: kvietėme visus, kurie turi noro vaidinti. Kai kurie jau iš žinomų aktorių Chicagoje dėl įvairių priežasčių neįsijungė į šį spektaklį, bet užtat gal mums, su dideliais vaidmenimis, pavyks iškelti ir kaikiuriuos mažiau žinomus.

— Girdėjome, kad jau antaras mėnuo, kaip darote repetitijas beveik kasdien. Atpylus aštuonias darbo valandas įtaigoje ir įmonėje, esant po visą miestą išsilaikiusiems, turint kiekvienam ir šeimos rūpesčių, juk tai be galo didelis įtempimas?...

A. Rūkas

— Apie tai nerašykite. Mes nenorime skųstis ir rodytis esą kokie kankiniai. Mes imamės tų pastangų, nes negalime nevaidinti. Aktorių nuotakas gali pavaizduoti gal būt ši viena "smulkmena": vieną vakarą viena iš mūsų grupės atėjo į repetitiją ir ją atliko turėdama 100 laipsnių karščio. Bet vieną dalyką vis dėlto ir mes norime iškelti, tai didelį dėkingumą tėvams jėžuitams ir šio Centro vadovui kun. J. Kubiliui, SJ. Chicagoje lietuvių teatras niekada neturėjo darbui tokios jaukios aplinkos, kaip čia dabar, — dėstė režisorius Antanas Rūkas.

Čia buvo ir dekoracijų kūrėjas dal. Jurgis Šapkus. Tai jauna jėga, kaskart stipriau besireiškianti. Jau prieš eilę metų matėme jo vertingą dekoraciją viename dienraščio Draugo vakare. Paskutiniu metu jis daugelio dėmesį atkreipė savo skulptūromis, kurios dabar puošia švento Kryžiaus bažnyčios fasadą ir prasmingai žiūri iš aukštųjų nišų. Šiam pastatymui jis ruošiasi sukurti dekoracijas, kurias rež. Ant. Rūkas vadina — "sąlyginėmis". Jos patenkins būtiniausius spektaklio reikalavimus, neatitrauks žiūrovų dėmesio nuo aktorių vaidybos ir nesudarys nepakeliamų finansinių sunkumų.

J. Šapkus

Kalbantis su rengėjų vadovybe, režisoriu, dekoratoriumi, giliai apima žmogų vienas jausmas: kiek daug širdies, budėjimo valandų, asmeniškos aukos įdedama į tą darbą. Ar gi tai nenupelnė visutinio Chicago publikos dėmesio ir ar nepažadina visuose ryžto — ateiti tą vieną kartą jų spektaklio pamatyti? — J. Pr.

PASTABOS IR NUOMONĖS

Lietuviškos parodos skyrius pats apsimokės

Tarptautinėje parodoje Chicagoje pernai turėtasis Lietuvos skyrius pareikalavo daug darbo, lėšų ir po to... susilaukė kritikos. Pernyksčiai rengėjai atsisakė šiemet pakartoti tą patį žygį, tai ji turėjo perimti, kaip paprastai, L. Bendruomenė.

Kad naujų rengėjų būtų išvengta pernysčių klaidų, siūloma nueiti kitu keliu. Užuo pabrėžus, kad Lietuvos skyrius iš kitų išsiskiria tuo, kad jame nieko neparduodama, kaip tik reikėtų ir čia neatsisakyti nuo pardavimo. Pirma, tai sudarytų reklamą lietuviškos prekės, kurios čia ne tik lietuviui, bet ir gausybę kitatautių pirktų. Antra, pardavėjai iš gauto pelno mieliai apmokėtų parodos rengimo išlaidas. Lietuvaitės pardavėjos atliktų ir propagandos uždavinius.

Konkrečiai: paroda būtų imponuojanti, sudaryta iš šių skyrių gausingų eksponatų: odos gaminių (piniginių, albumų...), medžio, gintaro, juostų, tautinių drabužių ir pan. Vienintelis dalykas — tučiuojau sukviešti tų gaminių prekybininkus bei pramoninkus (Priešmantą, Karvelį, Civinską, Marginius) ir jėms paskirti sritis, kad sušpėtų tų gaminių galybę prigriebenti lig parodos. Jie pasirūpins ir meninių prekių išdėstymu. Manau, kad nesiųsiu už pertvarkos įsikūrus Andriulis su savo sūriais, kurie atstotų lenkų prigrabintas stirtas kumpių.

Tas pasiūlymas yra ne mano vieno nuomonė, bet daugybės, su kuriais pernai šia prasme teko išsikalbėti.

B. Babrauskas

KRONIKA

• Lietuvių Rašytojų Dr. Jono konkurso jūry komisija sudaryta iš B. Pūkelevičiūtės, J. Kralikauskos, H. Nagio, V. Tumalaučio ir A. Žmuidzino. Premijai lėšos susidaro iš VI Kanados Lietuvių Dienos; premijos įteikimo iškilmes norima turėti Hamiltone.

• Romualdas Leimonas, dr. Juozo Leimono sūnus, magistras laipsniu baigęs socialinius mokslus, yra pašauktas dviems metams atlikti karinę prievolę. Vasario 19 d. baigė specialią karininkų mokyklą ir yra karininkas. Su juo karinę stovyklą netoli New Yorko gyvena jo žmona ir jo 2 mēn. sūnelis.

Transistorinė televizija

Kilnojamas transistorinis televizijos priimtuvas, veikiantis elektros tinklo ar iš baterijos, pradėtas gaminti Japonijoje. Aparatas yra 8 colių ilgio ir 6 colių aukščio. Gamina Tokyo Sony bendrovė. Japonijoje bus pradėta pardavinėti kovo mėn., greit po to bus eksportuojama užsienin. Kaina — apie \$200.

Traukinių signalai, valdomi gamma spindulių

Kobe Industrial Co. išrado būdą, kaip atominiai gamma spinduliai, įtaisyti traukiniuose, automatiškai tvarko pervažų signalus.

Nauja britų pašto ženklų serija su karaliene Elzbieta II ir paukščiais Falkland salos — britų kolonijos, esančios į pietus nuo Pietų Amerikos.

Chicagos gudų leidiniai

Kaip ir pridera, pradedantiems pirmieji leidiniai kuklūs: mašinėle spausdinti, šapiografu ar hektografu dauginami, su gražiais kietais viršeliais (pusė).

Tuo tarpu Gudų mokykla Chicagoje išleido "Čytanka" (skaitymo vadovėlis II klasei), kuri parengė Vaclovas Panucevičius. Vaikučiam ta pati mokykla atspausdino gudų liaudies pasaką, A. ir V. Panusevičių pritaikintą scenai — "Pryhody Lisički ir Vauka" (Laputės ir Vilko nuotykių).

Rytų apeigų katalikams ir pravoslavams gudams išleista "Služba Božaja abo šv. Liturgija šv. Jono Chryzostoma". Gudiškas liturgijos ir svarbesnių psalmių ir maldų tekstas išspausdintas vakariečiams gudams daugiau įprasta "lacinka", o rytiečiams jų numvėta (kaip ir ukrainiečių) "kirilica". Vertimas pavyzdiniam atliktas V. P.

Nuo gudų religijai — kultūrinės savaitės, apie kurią rugpjūčio mėn. pabaigoje skelbė "Draugas" ir "Naujienos" liko ir rėdsakas. Bielaruskaja Vydevieckaja Siebrynja (Gudų Leidinių Draugija) išleido V. Panucevičiaus referatą "Patački chryscijanstva na našys ziemlach da časoi Usiaslava". Autorius įrodinėja, kad "haloholica" buvo sudaryta šventųjų slavų apaštaly Konstatino (Kirilo) ir Metodijaus, o daug senesnė į graikų alfabetą panaši "kirilica" buvo vartojama ir ankščiau. Netoli garsios Katynės (gudiškai Katyn, su minkšta n, bet ne Katynas!), Hniazdovo kapinyne rasta molinio indo šukės su užrašu "gorouchšca" (t. y. "garstyčios") bažnytiniai — slavų raidėmis, kurios įprasta "kirilica" vadinti. Apie tai paskelbė 1950 m. SSSR Mokslo Akademijos "Vestnikė" D. A. Avdusinas ir M. N. Tichomirovas straipsnyje "Drevnejšaja russkaja nadsis". Kijevo kunigaikštis šv. Vladimiras buvo pakrikštytas lotynų apeigomis, o vėliau politiniais sumetimais "persikrikštijo" pas graikus ir

Automatas — oro pranešėjas

JAV karinės įstaigos baigė pastatyti naują automatinį oro pranešėją. Jis sveria mažiau negu toną ir įstengia per 15 sekundžių teletipo rašmenimis paskirti, iš kur pranešimas ateina, kokia ten oro temperatūra (apima nuo 40 laipsnių žemiau nulio iki 120 laipsnių karščio Fahrenheito), kokia vėjo kryptis ir koks greitis, koks oro spaudimas ir kritulių kiekis. Taipgi toks automatas gali būti aprūpintas įtaisais pagauti atominių spindulių kiekį ir pranešti apie jų stiprumą. Šitoks automatinis oro pranešėjas, numatoma, daugiausiai tarnaus polarinėse srityse, kur žmonėms gyventi yra per sunkios sąlygos.

Pigus proteinas iš žolės

Britų mokslininkas Israel H. Chayen išrado būdą, kaip iš žolės ir lapų lastelių išimti žmogui naudingą proteiną. Šiaip jau ten proteinas yra nesuvirškina moje formoje. Tas išradimas bus labai naudingas kraštams, kur trūksta maisto. Toks proteino fabrikas jau veikia D. Britanijoje. Proteiną gaunamas panaudojant smūgines (shock) bangas, drebančius sietelius, centrifugas ir tirpdančias medžiagas. Iš tono žolės galima gauti 50 svarų proteinų. Vieno proteino svaro pagaminimas kainuos mažiau negu 2 centų. Kadangi susidarys dar anturinių produktų, kaip augalų aliejus, chlorofilas, augalų pluoštas, tai tas dar sumažins pačių proteinų išskyrimo kainą. Iš žolės gautas proteinas yra milietelių pavidalo, beveik bespalvis ir be skonio, bet maistingas.

Oru ant bėgių lekia vežimai

Fordo bendrovė bando naujai išrastas važavimo mašinas, kurios gali važiuoti vienu geležinkelio bėgiu, išvystydamos 300 mylių greičio per valandą. Tokia mašina laikosi dalį colio virš bėgio, paremta oro slauksnio, varoma sprausminės ar dujų turbinos. Tokioji mašinų gali tilpti apie 40 keleivių.

gavo Vasilijaus vardą. Autorius įrodinėja, kad rusų metraščių tekstai buvo gerokai pakeisti vėliau, "vyresniojo brolio" — rusų naudai... L. B. T.

SVEIKATA,

o kartais ir gyvybė, priklauso nuo to, kaip tiksliai bus išpildytas receptas. Turėdami ilgametį patirtį, mes išpildome receptus tiksliai, kaip jie yra daktaro nurodyti. Kasdien išpildydami dideli kiekį receptų, vartojame šviežius vaistus, kurie sekmingai veikia. Turime vaistų, importuotų iš užsienio, ir pačių naujausių, vėliausiai išrastų.

Kviečiame ir Jus duoti mums išpildyti Jums prirašytą receptą ir įsitikinti, kad mūsų vaistai tikrai švieži ir kainos labai prieinamos.

DARGIS VAISTINĖ

CHARLES DARGIS, Reg. Pharmacistas

2425 W. Marquette Road

Chicago 29, Ill.

Tel. HEMlock 4-6050

Nauja apsauga nuo polijo

Išrasti nauji skiepai prieš poliją: toks sirupas, kuriame yra gyvų, tik susilpnintų, trijų rūšių polijo virusų. Priėmus per burną tokių skiepų, organizme susidaro vadinamieji prieškūniai (antibodies), kurie apsaugo nuo užsikrėtimo polijo liga. Daryti baidymai su 450 asmenų atnešė gerų rezultatų. Skiepai išrasti Lederle laboratorijose. Šiuo metu jau baigta tuos skiepus įduoti 250.000 Costa Ricos gyventojų. Patirta, kad jie duoda patenkinamus rezultatus.

Naminiai radijo siųstuvei

Jau gaminami maži radijo siųstuvei (walkie-talkie tipo), kurie tęsverta tik 9 svarus, veikia įjungus į automobilio bateriją, panaudojant cigarečiųms užsidegti įtaiso vieta. Su tokiu radiju galima susikalbėti iki 20 mylių atstumo. Neįkaino nei na-

mai, nei medžiai ir labai lengva procedūra gauti leidimus pliečiams, turintiems bent bent 18 m. amžiaus. Aparatus gamina Acton Laboratories, Inc., Actone Mass.

RINOS & VANDENS NUTEKAMIEJI VAMZDŽIAI

(Gutters & Downspouts)

DEDAME VARIO — "COPPER-ALLOY" METALO RINAS ir VAND. NUTEKAMUOSIUS VAMZDŽIUS už tokią pat kainą, kaip ir "galvanizėd". Jų niekada nereikia dažyti ir jie išvėrta neribotą laiką.

VISOKIUS STOGUS taisyti ir atremontuojame. Garantuojami 5 metams. DUMTRAUKIUS IR "SMOKE-STACKS" išvalome, atremontuojame ir atliekame "tuckpointing". NAMŲ RINAS išVALOME ir pataisome. Išmaliname iš vidaus ir nudažome. Bus kaip naujos. Mūsų firma yra didžiausia šio srityje, atliekame darbą kuo geriausiai už žemiausias kainas visame mieste. Visas mūsų darbus garantuojame. Esame pilnai apsidraudę. Kreiptis galima dieną ar naktį ir sekmadieniais. Telefonai —

Lawndale 1-6047 arba Rockwell 2-8778

Mielai Jums patarnausime.

BROLIŲ ŠARKŲ

Restoranas

G. ir J. Šarkos

6301 West

63rd Street

Tel. LUdlow

6-3636

Chicago 29

Greitu laiku jau veiks ir naujai pristatyta erdvi ir moderniškai įrengta dalis. Kviečiame pas mus.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Siųskite Dovanas Velykoms

Geriausiam patarnavimui pasirinkite seniausią bendrovę Chicagoje, kuri jau nuo 1947 metų pati turi pasirašiusi sutartį su Inturistu Maskvoje.

NEMOKAMA VIETA AUTOMOBILIUI PASTATYTI

Prašykite naujo katalogo.

Didžiausias pasirinkimas geros rūšies prekių.

TELEFONUOKITE:

Phone: WA 2-9354

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 S. State St. Chicago 4, Ill.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė ištikus neturėsite jokių nemalonių.

GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų: AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY, AMERICAN BONDING COMPANY, AMERICAN INDEMNITY COMPANY, DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY, FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY, FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY, INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY, MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO., PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY, PEARL ASSURANCE COMPANY, RELIANCE INSURANCE COMPANY, UNIVERSAL INSURANCE COMPANY, WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY, WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY. Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKay, Inc.

222 W. Adams St.

Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

SIUNČIAME Į LIETUVĄ

Akordeonus, siuvas masinas, vaistus, maistą, medžiagas ir Jūsų atneštus siuntinius. Didelis pasirinkimas prekių žemiausiomis kainomis.

Pavyzdžiui: 100% vilnos medžiaga paltui 3 jardai, ar siutui 3 1/2 jrd., rayon 2 suknėlės 8 jardai, vyriškas ar moteriškas vilnonis megstinis ir 5 rayon skarelės \$49.99

Užsakiusiems dvigubą kiekį už \$99.98 pridėsim "Universal" deimantinį riežtuką ir "Zolingen" plaukams kirpti mašinėlę.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th St.

Crawford 7-2126

NAUJAI ATIDARYTA MODERNIŠKŲ BALDŲ KRAUTUVĖ MARQUETTE FURNITURE CO.

Antanas Peškys ir E. V. Zukauskas, savininkai

6222 South Western Ave. (prie 63-čios)

Chicago 36, Ill. Telef. PRespect 8-8526

Baldai: VALGOMIESIEMS, MIEGAMIESIEMS, SALONAMS, LEMPOS, MATRACAI, SOFOS, * POTEILAI, * STALAI, * MIEGAMOS SOFOS, * VESNUTAI, * VOKIŠKI RADIO APARATAI SU PATEFONU IR BE IR kt. Krautuve atidaryta kasdien nuo 9 val. r. iki 6 v. vak. Pirm. ir Ketv. nuo 9 v. r. iki 9 val. vak. ir sekmadienį nuo 2 val. p. p. iki 6 v. vak.

California Beauty Salon

2751 W. 71st St. Tel. Hemlock 4-0271

SPECIALIAI

Kerpami natūraliai garbanuoti plaukai. Individualiai pritaikomas plaukų sušukavimas, Silver blonding, švelnūs, natūraliai atrodantys pusmetiniai.

Antradienį, trečiadienį, ir šeštadienį iki 5 val. vakaro. Ketvirtadienį ir penktadienį iki 9 val. vakaro. Pirmadieniais uždaryta.

BARBARA ROGO, Savin.

VIENOS KNYGOS PARAŠTĖJE

(Atkelta iš 1 psl.)

ra gyvenusius rusus, lenkus, gudus, lietuvius, latvius. Pirmoji eilė — rusai nors pati Maskva taikos sutartimi Drukšius yra Lietuvai pritaikusi. Po straipsnį skirta Melnikai-ter ir Stelmuzės milžinui ažuolui. Rokiškio bažnyčia esanti vienas retų naujosios gotikos egzempliorių visoje Sov. S-ai. Rokiškio soduose gausu lietuviškų žagarinių vėšnių, Lietuvos pečių, montvilinių, cukrinių, antaninių obuolių.

4. Nemunu žemyn ("Down the Nemunas", 23 straipsniai, skaitytoja iš Rokiškio permata prie Nemuno ties Druskininkais. Nemunas — "Russia's trusty Guardian", ne Lietuvos. Dėl to turbūt ir Nemuno angliška transkripcija nelietuviška. Labai išgiriama dabartiniai Druskininkai su Melniko ir kaltinama neprikli. Lietuva, nors Druskininkai buvo Lenkijos okupacijoje. Aprašant pamėnė pilikaknišius tvirtinimą, kad XI a. "the Lithuanian people were so closely bound up with the Russians that the history of one state cannot be told without that of the other". Maža to. Tie lietuviai iki Gedimino mokėję rusams duokle. Rusu ir lietuvių liaudis visada siekusios "an alliance of the two states". Aprašant Merkinę svarbiausias įvykis — caro Petro Did. buvimas Merkinėje. Aprašant Merkių bebrus, įterpiama, kad seniau ju buvo visoje Rusijoje. Atseit, Merkių bebrai Rusijoje. O koks Alytus rusiškas, skaitytojas sužino iš autoriaus tariamai girdėtos dainos "of the Motherland": "Šiokia strana moja rod-na-ja"... Kadangi Prienuose nėra kuo sovietus pagirti, nes ant buv. garsaus bravoro griuvėsiai tik beržai keroja, tai dabarties vaizdai pagražinti rašoma, kad neprikli. Lietuvos Prienuose nebuvę nei elektros, nei gimnazijos, nei bibliotekos. Matyt, tikima, kad skaitytojas apie Prienus iš niekur kitur duomenų neturės. Apie Prienus kalbant, palieštas ir Suvaikio ūkininkų streikas, — "Pienocentras Company" — ne kooperatyvų sąjunga, nes tai būtų nevisai kapitalistiška — engusi ūkininkus. Prieniškių paguodai yra pastraipa, kaip Prienų sovietiniai partizanai likvidavę vokiečių igulą Prienuose.

Aprašant Kauną, nemaža vietos skirta Dzeržinskiui, prisimintas kn. Mackevičius ir sovietinių archeologų atradimai Kauno pilyje. Plačiai aprašomos Kraniausko laidotuvių, kurių metu, esą, ant Vilampolės tilto policija dujomis ir šūviais stabdžiusi demonstraciją. Kad įvykis buvo ne Vilampolėje, bet Aleksote, kad laidotuvių pradžioje be incidentų, tatau sovietų propagandai visai kaip nebuvę. Propagandai reikia savų "faktų" ir jais operuojama. Negi svetimo krašto skaitytojas gilsinis, kaip ir kur iš tikro kas vyko. Pagal knygą tūkstančiai Kauno žmonių neturėjo nei darbo, nei duonos, todėl reikėjo verst "fašistų" valdžią. Kompartijai vadovaujant, tatau 1940 ir buvę atlikti. "Liaudies seimas" paskelbęs sovietinę valdžią ir paprašęs Aukščiausiąją Sovietą, kad priimtų Lietuvą į Sov. S-gą. Viskas paprasta ir aišku. Bolševikai visada spekuliuoja, kad yra žmonių, kurie tiki ir kvailiausiomis pasakomis. Su Kaunu siejasi S. Neries vardas. Čia jos kapas. Jos poema apie Staliną nutyliama, bet pažymima, kad ji lietuvių literatūrą išvedusi į pasaulį. Bolševikai labai nori S. Nerį pasisavinti. Gal todėl ir ankstyba mirtis ją išliko. Bet su S. Nerim gali bolševikams nutikti, kaip su čekų poetu F. Halas. Kol gyvas — žengė į koją su polit-

rukais. Po mirties iš jo literatūrinio testamento paaiškė visai kas kita. Tada bolševikai jį apšaukė liaudies priešu. S. Neries testamento mes nežinojome, bet jos priešmirtiniai eilėraščiai šį tą sako. Kad ir tokie posmai: "Tarp žvėdinčių kaštų / Raudona bažnytelė. / Juk čia jaunystė mano! / Ne jau ji grįžo vėlei? / ...Manęs čia nepažįsta / Pro gedulinę švą. / Bet kojos žengt nedrįsta / Tiek daug, tiek daugelį klydė..."

Septini šio skryčiaus straipsniai skirti Kauno pramonei. Neprikli. Lietuvos pramonė rėmus drabužių ir tekstilės gamyba ir "small institutions processing farm produce" "Maistas", "Pienocentras" — tik "small institutions". Be to, tekstilė dominavęs Amerikos kapitalas. Taip bolševikai suprant Amerikos lietuvių įnašą neprikli. Lietuvai. Vis tik nevali paeiti, kad neprikli. Lietuvos šilko audinių ir kojinių pramonė buvo tokia pajėgi, kad ir dabar "is noticeable weight on all — union scale". (Atseit, žvimi visoj Sovietų Sąjungai). Ta "all — union scale" ir reneja okupuotą Lietuvą. Lietuvos šilko, cemento, cukrus, plytos, maisto gaminiai — viskas "on all — union scale". o pačiai Lietuvai telieka apgraužtas kau-las. Be to, užtenka Kremliaus bosui mažąjį pirštą atitinkamai pajudinti ir visa Lietuvos pramonė atsidurtų ties bedugne, nes ir vyr. bosas, ir žaliavos tiekėjas ir gaminių klientas yra tas pats — Maskva. Kiek okup. Lietuvos pramonė yra LIETUVOS pramonė, matyt iš Kauno turbinų fabriku gaminių ženklų — KTZ(AVOD).

O kokie nežmoniški buvę neprikli. Lietuvių darbininkų — darbdavių santykiai, skaitytojas turi suprasti iš pasakojimo, kad, jei kas nors dirbdamas užnuodavo dainą, — 2 litai baudos; nepasveikino boso — 2 litai baudos; kam nors nukrito ant grindų šuokšlė — 6 litai baudos, tai esą 2 dienų uždarys. Skaitai ir stebies ta piktą fantaziją. O pasirodo, kad tai sovietinės tikrovės gabaliukas pritaikytas Lietuvai juodint. Bet svetimas skaitytojas negi tai išsifruos!

Kalbant apie Nemuno laivy-bą, minima, kad neprikli. Lietuva turėjusi 56 "power driven vessels", bet kiek yra dabar — nutylėta.

Nuo Kauno iki Veliuonos tuščias tarpas. Zapyškio istorinė bažnyčia, Stanevičiaus Raudonas Dvaras — sovietams nepatrauklus. Veliuona susijus su Cvirka. Ta proga tikinama, kad Cvirkos laikais Veliuonoj knygų turėję tik mokytojas ir klebonas. Toks jau bausis tos buržuazinės Lietuvos tamsumas! Nuo Veliuonos iki Nemuno žiočių trumpai minimas Jurbarkas — skulptoriaus Grybo miestas, Viešvilės senelių prieglauda su tariaimai 150 metų seniu Mironu, Lietuvos Olimpas — Rambynas ir Rusnės žvejų Thaelmanno kooperatyvas. Raudonės ir Gelgudo pilys nutylėtos. Matyt, jose nei rusų caras, nei bolševikų veikėjai neviešėjo.

5. Keliu į Akmene ("By Road to Akmene"), 12 straipsnių, pradedamas odes Lietuvos keliams, kuriais skaitytojas iš Vilniaus pro Ukmergę, Anykščius, Panevėžį, Radviliškį, Šiaulius gabenamas į N. Akmene. Ukmergės vaizdas blankus: "several factories and power station". Reljefingesnis Žemaitkiemis su labai narsiu kalviu komunistu Grudinskiu. Ta proga informuojama, kad nepriklausoma Lietuva 5.500 kaimų arba 175.000 ūkių išdraskiusi vienkiemiais ir kad dėl to wit-hin a few years 90,000 of the

new settlers land were ruined and 'lost their land'. Iš 175,000 net 90,000 "lost their land". Ir visai nekritiškam skaitytojui toks absurdiškas melas vargiai pasirodys įtikimas. "Vri da mieri znaj" (meluok, bet žinok saiką) — pataria rusai. Šiuo atveju jau persistengta.

Anykščiai — Baranauko (nu tyliant jo kunigystę), Biliūno, Vieniūlio miestai. Jie visi — revoliuciniai. Panevėžys — partizanų nušautos komjaunuo-lės Margytės miestas. Ta proga iškoneveikiama neprikli. Lietuvos melioracija. Ešą, žemės nuosavybė klučdžiusi meioracijai. Sovietai Lietuvoj jau iška-sė 13,000 mylių sausinamų ka-nalų.

Šiauliai — Janonio ir odu miestai. Nemaža vietos skirta dviračių fabrikui. Bet dviračių vardai "Lastocka" ir "Orli-nok". Va, tau ir LIETUVOS pramonė! Šiaulių proga anžel-giamas ir okup. Lietuvos spor-tas. Ešą, šiaulietis Tučkus žai-džias Maskvos "Spartake". Kau-no sporto halė (nesako, kad ne-priklausomybės laikais staty-ta) iki Maskvos sporto rūmų pastatymo buvusi didžiausia vi-soj Sov. S-goj.

is Šiaulių pakeliui ir Akmene atsiranda pakeleivis sugrįžėlis iš Brazilijos. Fašistų ir išdavi-kų auka, dabar laimingas so-vietinėj Lietuvoj. Tokių esą tūkstančiai. Šia tema gana daž-na okup. Lietuvos literatūroj "apybraižų" ir "novelių". "The Truth about Emigrants" rasta tikslinga ir svetimųjų propa-gandai panaudoti. Bet ar sve-timasis skaitytojas to epizodo dirbtinumą suvoks?

Pačiai N. Akmenei ir cemen-to fabrikui skirtas 1 straipsnis. Zinoma, cemento fabrika sugalvoj ir pastatė sovietai. Apie Skirsnemunės fabriką — nė mur — mur. O kur Lietu-vo cemento eina? Į Murmans-ką, Leningradą, Velykiję Luki... Užtat pačioj Lietuvoj statybi-nių medžiagų trūksta.

6. Bendradarbiaujant su gam-ta ("Co-operating with Nature"), 9 straipsniai, pradžioje skaitytoja iš Akmens atgaba-na į Dotnuvos selekcijos stotį. Parke tebestukso akademijos ru-mų griuvėsiai, nors jau 15 me-tų po karo. Užtat pagal Mičiurino mokslo išvestos naujos kviečių, miežių, rugių, bulvių atmainos. Ta proga įtikinėjama, kad esą, neprikli. Lietuvos žemės ūkio kryptį lėmė Vokietijos, Anglijos, USA kapitalistai. Todėl "all attention was concentrated on geese". Pasiu-tus ta sovietinė dialektika. Pora straipsnių toliau knyga skelbia: "At one time Lithuanian bacon assumed the proportions of something like a national dish in Great Britain, so much of it was sold". Tikrai, melo trump-os kojos.

Įtikinti skaitytoja, kaip neprikli. Lietuvoj buvo sunku ir žiauru ūkininkams gyventi, aprašant Dotnuvos selekcijos sto-ties veiklą, įterptas Dzikijos mažžemio Kildos ūkio varžyti-nių epizodas. Kas gi tikrins jo tikrumą! Okup. Lietuvos kolchozo at-rakcijai pavaizduoti parinktas "Sešupės" kolchozas, bekonų ūkiui — Stačiūnai, linų — Žemaitija. Vis tik pripažįstama, kad neprikli. Lietuva savo beko-nų ūkį buvo pakėusį ir labai aukštą lygį, o savo linais pasie-kusi antrąją vietą pasaulijje. Šio skryčiaus pabaigoj aprašo-mos Smardonės versmės, kurios sulaukė dėmesio tik sovietinėj Lietuvoj, ir Biržai, garsūs alumi ir tuo, kad 1701 viešėjo ca-ras Petras Didysis.

7. Gintaro krantas ("Amber Coast"), 13 straipsnių, skirtas Lietuvos pajūriui. Karo sunai-kintą Klaipėdą atstatė sovietai. Rusai Klaipėdoj buvę per 7 me-tų karą ir vydami Napoleoną. Pats Klaipėdos vardas susijęs

Arch. inž. Kęstutis Jecius, vienas iš laimėjusių IV premiją konkurse projekto rūmų Lietuvos pasiuntinybės Brazilijoje. Gimė Kaune. Gimnaziją lankė Lietuvoje ir baigė 1952 Chicagoje. Architektūros studijas baigė Illinois universitete bakalauro laipsnyje. Universitete gavo pirmą premiją Plym Prize in Architectural Engineering. Studijų metu aktyviai dalyvavo Liet. Studentų S-goj ir Stud. Skautų Korp. Vytis ir ty org. valdyboje.

Šiuo metu kaip arch. inž. dirba SWIFT and Co. statybos skyriuje, be to, ruošiasi Illinois valstybės architektų egzaminams.

Su žmona ir vienerių metų dukrele gyvena 4347 So. Maplewood Ave., Chicago 32, Ill. ir tęsia toliau kultūrinę-skaitybišką veiklą.

su Rusija, nes "ėda" yra "bor-rowed from the Russian". Tik neprikli. Lietuva su Klaipėda elgusis išdaviškiškai. "Klaipėda under the direct protection of Lithuanian authorities was being turned into of the bases for a war against USSR". Dabar Klaipėdai prijungta dalis Kuršių Užmarių, taip pat Giruliai. Dangės krantų pravaistas Gelių bulvaras.

8. Ilustracijos — 53, sudėtos 36 puslapiuose. Tarp jų Kutuzovo Vilniuje gyventas namas, Lenino aikštė, pionierių iškyla, Kauno universmagas su lietuviška ir rusiška iškaba, Kauno vaikų namai su rusišku plakatu, labai liesos karvės ganyk-lėse. (Jau įspūdingesnis "Stali-no" kolchozo karvių vaizdas "La Lituanie Sovietique"). Būdingas parašas po Vilniaus katedra: "Vilnius Bell tower and Basilica on Cathedral square". Taigi, bazilika ne muzėjus. Apskritai iliustracijose priešlietuviškumo mažiau nei tekste.

Per žemėlapi užrašas vietoj "Lithuanian SSR" — "Lithua-nian SSR".

"Lithuania" apžvalga ištiso kaip Railos straipsniai dėl no-

ro pateikti galimai konkretesnį sovietų priešlietuvišką propa-gandos vaizdą, kad ir knygos neskaiciusiam būtų nuovoku į ką ir kaip ta propaganda tai-ko, ir būtų lengviau susivokti dėl mūsų pačių priešveiksmio jai.

Iš "Lithuania" apžvalgos ma-tome, kad Sov. S-ga, maitoda-ma Lietuvos nepriklausomybės paveikslą, klastodama Lietuvos — Rusijos santykius ir lietuvių — rusų tautinius bei kultūri-nius ryšius, įtaigodama okup. Lietuvos visų sričių pažangos milžiniškus suolius ir visišką Lietuvos jaugimą į Sov. Sąjun-gos valstybinę organizaciją, jaugimą iki tiek, kad ir pati "Lithuania" yra "translated from the Russian" ir išleista Maskvoj, visiškai nutyčdama lietuvių herojišką rezistenciją okupantų, siekia:

a) parodyti Lietuvos nepriklausomybės nevertumą ir tuo pačiu nereikalingumą;

b) įtikinti rusų ir lietuvių tarpusaviu gimingumą ir Lie-tuvos bei Rusijos likimo bendrumo nuo amžių amžinųjų;

c) įtikinti, kad tik Rusijos priklausoma Lietuva gali gyvuoti ir progresuoti ir kad ta Lietuvos priklausomybė Rusijai yra pačių lietuvių apsisprendimas;

d) parodyti, kad jau 1918—1919 atstatytoji Lietuva buvo sovietinė Lietuva, tik "Vakary interventai" ją laikinai sužlug-

dė, bet 1940 ji vėl esanti atsta-tyta ir dabar faktiškai visiškai integruota į Sov. Sąjungą ir tuo pačiu buržuazinės Lietuvos in-tarpas ir jos tarptautinė padė-tis nereali ir peržiūrėtina.

Turint galvoj materialinių jėgų disproporciją, laisvųjų lie-tuvių kova su šia sovietų ofen-zyva bus didžiai sunki. Užver-tęs "Lithuania", ga'voja, kad gal ir gerai bus išėjė, kad lais-vieji lietuviai lig šiol neišleido savo "Lithuania". Dabar ji tik-

rai savo turiniu galės būti taik-lesnė. Bet dabar ji verkiant rei-kalinga. Ir, padėjė į šaldytuvą visas visokių veiksmų nesando-ras, nedėsdami turime tam da-lykui sutelkti reikiamas inte-lektualines ir materialines jė-gas.

GUZAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINČIA Geriausios gėlės dėl vestuvių, ban-kečių, laidotuvių ir kitų papuošimų. 2443 WEST 63RD STREET Tel.: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEDarcrest 3-6335

Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų
Pasirinkimas Visame Mieste

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6812 S. WESTERN AVE., Tel. GROvehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOWNhall 3-2108-09
KOPLYCIOS VISOSE MIESTO DALYSE

Laidotuvių Direktorai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-3600 REpublic 7-8601

J. F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE PATARNAVIMAS DIENĄ IR NAKTĮ

Ambulansų patarna-vimas diena ir naktį.

Mes turime koplyčias visose Chicago ir Roselando dalyse ir Reikale šaukite mus — tuojau patarnausime.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGO LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS

PETRAS BIELIONAS
4948 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401

PETRAS P. GURSKIS
718 WEST 18th STREET Tel. SEeley 3-5711

POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911

LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. OOmmodore 4-2228

JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138-1139

VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLYmpic 2-1003

STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 WEST 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIRginia 7-0672

VANCE FUNERAL HOME
1424 S. 50th AVE. OLYmpic 2-5245 ir TOWNhall 3-9887

TROOST-PACHANKIS MONUMENTS
6819-21 So. Western
All Phones GR 6-3745

John W. Pachankis-Patch, Vice-President
C. Vitkauskas-Vitkus, District Manager

GRAŽIAUSIŲ PAMINKLŲ PASIRINKIMAS

Atdara kasdien ir sekmd. nuo 9 val. ryto iki 5 popiet.

EDVARDAS SAUNORIS — GELININKAS
Paruošia gėles iš savo šiltadaržių vestuvėms, krikštynoms ir kitoms iškilimams. Parūpina gėles ne tik laidotuviams, bet ir gėles sodinti ir puošti kapą jūsų artimųjų.

3942 W. 111th St., PR 9-1355 ir 9-1356

DIDŽIAUSIA IR MODERNIŠKIAUSIA PAMINKLŲ DIRBTUVĖ CHICAGOJE
Pirkite tiesiog iš gamintojo ir sutaupykite!

John Savickas
Monuments
11850 S. Kedzie Avenue, Chicago 43, Ill.

Jūsų pasirinkimui didžiausias rinkinys gatavų pavyzdžių.

Dėl susitarimo (appointment) galite pasaukti kiekvieną laiką. Telefonai: BE 8-3632 arba BE 3-4718

Atdara kasdien ir sekmadieniais nuo 8 val. ryto iki 5 val. vak.

Akademinių Prošvaistės

Redaguoja JČRA GAILIUSYTE ir SKIRMUNTAS RADVILA

Redakcijos adresas: S. RADVILA, 4239 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill.

AGONIJA IR RAŠALAS

ARČNAS LIULEVICIUS, Chicago, Ill.

Poezija yra labiau filosofiška ir gilesnės svarbos, negu istorija.

Aristotelis, Poet. 145 lb.

Nelabai seniai buvo atspausdintos dvi knygos: Marek Hlasako "Aštuntoji savaitės diena" ir Françoise Sagan "Bonjour, Tristesse". Abi knygos turi pagrindinį tą pačią temą: kūno logikos laimėjimą prieš dvasios logiką. Nei viena iš jų neišliko, kaip meno kūrinys, bet jų vertė nevienoda. Abidvi yra liudininkės: viena liudija nuobodulį — žmogaus žmogui užsidarymą (nes tik tokiu būdu galima apsaugoti savybę esančią tuštumą), antroji liudija desperaciją — vėl žmogaus užsidarymą žmogui (nes čia žmogaus dvasia sutriuškinta, padaryta pūluojančia žaisla). Viena knyga parašyta antakių dalinimo pieštuku, antra — alkoholio asaromis.

Ne vien šių dienu literatūra yra pasiėmusi savo daugiaspalvį apsiaustą: ji liudija, ji pranašauja, ji kuria pasaulį. Liudija apie žmogaus žviesnį žmogui, tiria naujus pasaulius, eksperimentuoja žvelgia į ateitį bet neužmiršta nuodų paruošti ir nekenčiamai dabarčiai. Literatūra ne tik duoda savokas supratimui dabarčiai, bet savo kalbėje paruošia įrankius ir ateitį.

Joks Vakarų istorijos laikotarpis nėra suprantamas be jo literatūros; daugiau: literatūra prisidėjo prie jo sukūrimo. Graikų klasinė tragedija — žmogaus išdidumas dievų akivaizdoje — duoda raktą Peloponoso karui (ir ne vien tik Tukididui). Petrarkos sonetai Laurai yra giesmės naujam amžiui — renesansui. "Naujoji Eloisa" paruošia kelią dviejų šimtų metų auklėjimui. Jei Remarque "Niekio naujo vakarų fronte" yra geriausias paminklas pirmajam Pasauliniam karui, tai pats karas, o juo labiau po jo Europos gyvenimo raida, yra nesuprantami be Marquis de Sade. Mūsų laikų perspektyvą — ir nelabai malonią — davė Aldous Huxley ir George Orwell.

PASTABOS PASTABĖLĖS

Būtų įdomu sužinoti, kiek svetimačiai, ir ypač amerikiečiai, žino bei domisi Lietuva ir josios problemomis. Tokių statistinių davinų mes neturime ir tikriausia niekuomet neturėsime; bet visgi daugumai iš mūsų karts nuo karto tenka su amerikiečiais, ir net universitetinė visuomenė, pasikalbėti apie Lietuvą ir jos problemas. Tenka konstatuoti faktas, kad mažai kas žino bei domisi Lietuva. Prieš keletą savaitių man teko kalbėti su vienu geografijos profesoriumi, kurio pagrindinė specializavimosi šaka yra Sovietų Sąjunga. Iškilus kalbai apie Lietuvą, jis net neturi pagrindinių žinių apie mūsų kraštą. Jisai buvo nustebintas, kad sakiau, kad lietuviai turi atskirą kalbą bei kultūrą. Jam gi atrodė, kad mes šnekame kažkokiu tai žargonu, kuris yra artimas rusų kalbai. Tad gi pagal jį, bet koks mūsų pretendavimas į nepriklausomą gyvenimą

Jei rašytojai visais laikais buvo Sibilės ir Kasandros, tai ką jie mums turi pasakyti šioms dienoms, šiam pasauliui, kuris dviejų pasaulinių karų nuteriotas ir neramiai ruošiasi trečiajam? Jei literatūra yra žmogaus veidrodys, kokį žmogų mes jame šiandien sutinkame?

Yra nuostabiai neįdomu pamąčius, kad tie patys akordai skamba viso pasaulio literatūroje. Marius Katiliškis ir Helmut Kirscht, Albert Camus ir Ernst Juenger, George Orwell ir Vergil Gheorghiu, Ernest Hemingway ir Andre Malraux: sąskambiai tematikoje ir išvados.

Šių sąskambių nagrinėjimui Chicago studentai ateitininkai pašvenčia šimtą Gavėnios Seminarą. Tema pavadinta: "Žmogaus savoka moderniojoje literatūroje". Tema bus nagrinėjama šešių paskaitų ciklu — paskaitos vyksiančios gavėnios šeštadienį vakarais Jaunimo Centre. Kaip ir pernai, į paskaitas bus kviečiama ir visuomenė.

Paskaitų ciklas prasidės kovo 5 d. Viktorijos Skrupskelytės paskaita apie prancūzų moderniosios literatūros žmogaus savoką. Sekantį šeštadienį paskaitą apie vokiečių įnašą (19—20 amžius) skaitys kun. dr. Andrius Baltinis. Apie lietuvių rašytojų mintis ka'ba Česlovas Grincevičius kovo mėn. 19 d. Savaitę po jo paskaitos, Angelė Katalytė ir Aušrelė Skirmuntaitė analizuos moderniąją anglosaksų literatūrą. Apie ispanų kalbos kraštų literatūrą kalbės Povilas Gaučys balandžio 2 d. Paskutinėje paskaitoje, kuri bus balandžio 9 d., kun. Vytautas Bagdanavičius, MIC, analizuos krikščioniškas savokas ir patiekia mintis sintezei.

Sis antrasis Gavėnios Seminaras atneš naudos ne tik tiems, kurie gerai su naująja literatūra susipažinę, bet ir tiems, kurie nori rimčiau pradėti skaityti svetimų kraštų autorius, nes šios šešios paskaitos gali būti raktu į naują, kartais ir neįdomų, bet labai turtingą dvasios pasaulį.

konstatuoti faktą, kad šis žurnalas atspindžia žymių rezultatų. Per jį vis daugiau ir daugiau asmenų sužino apie Lietuvą ir pradeda domėtis josios problemomis.

Žurnalas vien iš prenumeratų išsiversti neįstengia, o skelbimų čia nededama. Tad turime atrasti kitoki būdą šio žurnalo išlaikymui bei plėtimui. Šiam žurnalui finansai gaunami kasmetinėmis rinkliavomis. Pernai tokios rinkliavos neturėjome. Taigi LITUANUS žurnalo finansinė padėtis šiuo metu yra kritiška. Tad kovo mėnuo šiais metais yra skirtas LITUANUS žurnalo lėšų rinkimo mėnesiui. Kiekvienam asmeniui yra pareiga prisidėti prie šio žurnalo išlaikymo. Jeigu lietuviškai visuomenei krinta finansinė pareiga, tai lietuviškoji studentija turi prisidėti darbu. Tegu nei vienas studentas neatsisako nuo tos pareigos. Būtų labai gražu, kad kiekvienas studentas sekančio mėnesio begyje surinktų po dešimkę šiam žurnalui.

Yra tikrai malonu pastebėti, kad Lietuvių Studentų Šalpos Fondas paskyrė 300 dolerių sumą studentams, kurie žada sekančią vasarą studijuoti Fordhamo Lituaniistiniame Institute. Gi šia suma studentų centro valdyba nutarė padalinti į dvi negrąžinamas stipendijas. Atrodo, tokių stipendijų šiuo metu vis daugiau ir daugiau atsiranda, ir asmenys, kurie žada studijuoti šiame institute, neturės didelio vargo iš kur nors sugrąžinti lėšų studijoms.

Pats institutas tai yra švieši prošvaistės mūsų ūkanotoje būklėje. Čia jaunoji karta ne tik yra supažindinama su lietuviška kultūra, bet taigi yra įsamoninama lietuviybėje. Čia auga mūsų jaunieji kadrai, kurie perims vadovauti lietuviškai išeivijai.

Karts nuo karto ateina gandas, kad lietuviškojo ugdymo mokykla gali greitai laiku užsidaryti dėl stokos lėšų. Jeigu tai atsitiktų, būtų vienas didžiausių nusikaltimų lietuvių bei.

Neseniai mus pasiekė žinia, kad Pax Romanos kongrese Maniloje dr. Vyžandas tapo išrinktas šios milijoninės organizacijos, turinčios savo padalinius visuose penkiose kontinentuose, prezidentu. Tai vienas iš žymėsių laimėjimų, ką lietuvis įstengė pasiekti per paskutiniuosius kelis dešimtmečius tarptautiniuose vandenys. Ir yra ypač — malonu mums "Akad. Prošv". redakcijos kolektyvui. Tik žvilgtelkime, kas buvo prieš šventinius stud. Dr. Vyžando. tada dar studento, pastangomis šis skvrius išvydo dienos šviesa. Sekančiu keletu metu bėgyje tarsi redagavo šį skvrių ir jo stinri asmenybė ne tik atsispyrė šiam skvriui, bet taigi ir visame studentiškame gyvenime. Prieš trejetą metų daktaras pasitraukė iš "An" redakcijos, bet ne iš bendradarbių tarpo. Jo aktualios mintys karts nuo karto pamato dienos šviesa šio skvrius puslapiuose. Mes lenkiame galvą prieš dr. Vyžandą ir linkime daug sėkmės kaip Pax Romanos prezidentui.

Paskutiniu metu laiku keletas asmenų spaudoje yra pareiškę

susirūpinimą dėl trūkumo populiaraus žurno brošiūrų anglų kalba apie Lietuvą. Prieš porą metų Lietuvių Studentų Sąjunga išleido Introducing Lithuania. Jos pasisekimas buvo didelis nes jau buvo išleista antra pagerinta laida. Iš viso jau studentai išplatino per 10.000 egzempliorių tų brošiūrų per įvairias universitetines parodėles. Šiuo metu planuojama išleisti trečią pataisyta šios brošiūrės laida. Senoji pradėdama perredaguoti ir pertvarkyti ir už kokio mėnesio bus pradėti spausdinimo darbai. Sąjunga dėl stokos lėšų nemano spausdinti daugiau kaip 5.000 egzempliorių, bet jeigu atsirastų organizacijų ar asmenų, kurie norėtų įsigyti šią brošiūrę ir suktų apmokėti spausdinimo iš-

laidas, painformuokit apie tai Sąjungos centro valdybą, ir tokiu atveju bus galima pakelti tiražą.

Būtų labai gera, kad Sąjunga imtųsi alumnų registravimo darbą. Per devynerius Sąjungos gyvavimo metus universiteto suolo apėjo per 1.000 asmenų. Kur jie šiuo metu yra, nėra jokios davinų bent Sąjungos kintokose. O jeigu būtų žinomi adresai bent didesnės jų dalies, galimas dalykas, kad finansiniai Sąjungos sunkumai kur kas sumažėtų. Alumnų finansinė pagalba Sąjungai įgalintų ją tapti efektyvesnę studentų auklėjime ir tarptautiniame darbe. Taigi alumnų registravimas turėtų būti pradėtas kuo greičiausia.

TRUMPAI IŠ VISUR

Lietuvių Studentų Sąjungoje — Studentų Šalpos Fondas paskyrė 300 dolerių studentams, kurie studijuos šią vasarą Fordhamo Lituaniistiniame Institute. Sąjungos centro valdyba nutarė šia suma padalinti į dvi negrąžinamas stipendijas. Norint gauti šias stipendijas, rašykite prašymus Lietuvių Studentų Sąjungos pirmininkui Rimui Vėžiui (6239 S. Artesian Ave Chicago 32, Ill.). Jau sudaryta Studentų Sąjungos rinkiminė komisija. Jai pirmininkaus Šarūnas Užgiris; kiti komisijos nariai yra Liūtas Mokinėnas, Rita Merkelytė ir Rimantas Penėvla. Nuo šiuo metų LITUANUS žurnalo atsakomąjį redaktoriaus vietą perima Alina Stankienė. Anksčiau šias pareigas ėjo dr. Vyžantas. Šiais metais Sąjunga ruošia trejas studijų dienas. Studijų dienos įvyks Detroito Philadelphijoje ir Bostone. Studijų dienų parengiamaisiais darbais rūpinasi Algimantas Gečiauskas ir Aleksandras Ilijasevičius. Naujas Studentų Gairių numeris pasirodys už keletos dienų. Ši studentiška žurna'la redaguoja Tomas Remeikis, Viktorija Skrupskelytė ir Raimundas Punkskis. Chicago skvrius susirinkimo metu paskaitą skaitys Vytautas Kavolis. Chicago skvrius taipgi buvo suruošęs tarpmestrinį pasilinksmimą, šeštadienį sausio 31 d. Dariaus ir Girėno salėje.

Paruošiamieji darbai Studentų Sąjungos atstovavimui Jungtinių Amerikos Valstybių Studentų Sąjungos suvažiavime jau pradėti. Šiais metais Sąjungą šis suvažiavimas ne vien tik atstovus, bet taipgi išstitys ir

parodėles. Suvažiavimas įvyks vasaros metu Minnesotos universitete. Urbano skvrius buvo surengęs išleistuves mokslus baigiantiems. Centro valdyba planuoja išleisti naują Introducing Lithuania laidą. Taipgi bandoma sudaryti komitetą, kuris rūpintųsi įsteigimu lietuviškos tautodailės kabineto parodėlės. Primenam visiems dar neužsimokėjusiems nario mokesčio studentams, kad kuo nario mokesčio nebus užmokėtas Studentų Gairės tiems studentams nebus siuntinėjamos. Taip pat tik tie studentai turės balsavimo teisę centrinų organų rinkimuose, kurie užsimokės iki balandžio mėnesio 1 d..

Pas Skautus Akademikus — Skautai akademikai vasario 6—7 dienomis Detroito buvo surengę studijų dienas. Pagrindiniai studijų dienų kalbėtojai buvo Šilbajoris, kuris kalbėjo literatūrinė tema, ir Raulinaitis, kuris kalbėjo apie meną. Taipgi studijų dienų metu kalbėjo Šoliūnas, Ilijasevičius ir Šebutaitė. Studijų dienos dalyvavo gražus studentų būrys. Gegužės mėnesį Chicago rinksis baigusieji skautai akademikai, nes tuomet yra planuojama steigti Skautų Akademikų Filiterių Sąjungą. Chicago skvrius skvrius skautų akademikų pirmininkas Jonas Vazbys Chicago Universitete įsigijo magistro laipsnį ekonomijoje. Laima Petruskaitė aktyvi akademinio skautų sąjūdžio narė Vienybės savaitraščio buvo pagerbta kaip aktyviausia rytinio pakraščio studentė.

Pas Ateitininkus. — Studentai ateitininkai vasario 20—22

dienomis Marianopolje ruošia Pax Romanos Šiaurės Amerikos Sąjungos seminarą. Seminare dalyvaus per 100 asmenų. Seminaro tema "Tarptautinė Šiaurės Amerikos kataliko studento atsakomybė". Į moksleivių ateitininkų centro valdybą įeina šie studentai: Giedrė Griškėnaitė, Algimantas Norvilas, Jonas Meškauskas ir Aukšė Liulevičiūtė. Dvi studentės ateitininkės — Austė Paliokaitė ir Rita Danilevičiūtė apsiėmė globoti jaunūčius. Korp! Šatrija lankėsi Meno Institute. Jiems kalbėjo Onutė Baužienė. Giedrė Korporacijai apie egzistencializmą kalbėjo tėvas Kubilius. Giedrė šį šeštadienį praves vaikų kaukių balių Jaunimo Namuose. Korp! Kestutis naują ir energingą valdybą sudarė: Šarūnas Užgiris (pirm.), Vladas Šoliūnas ir Jurgis Štuopis. Chicago draugovės susirinkime Aušrelė Skirmuntaitė kalbėjo apie prof. Dovydaičio tris pamatinius klausimus. Draugovė

per gavėnią ruošia seminarą apie modernios literatūros esmę. Marcelinas Rimkus ir Vladas Šoliūnas rūpinosi vėliavomis Vasario 16 dienos minėjime Chicagoje. Chicago studentai ateitininkai ruošia Jubilėjiniam Ateitininkų Kongresui. Korp! Kestutis ir Giedra dalyvavo Chicagoj suruoštam Vasario 16 dienos minėjime su vėliavomis. Giedrė prisidėjo prie šio minėjimo paruošiamųjų darbų.

Santariečių Eilėse. — Santarionis suvažiavimas rytiniame pakraštyje įvyksta vasario 21—22 dienomis New Yorko. Pagrindinė šio suvažiavimo kalbėtoja bus Vanda Gegevičiūtė. Santaros pirmiūnė. Vakarinių pakraščio suvažiavimas įvyks Chicagoje vėlesniu metu. Chicago santariečiai buvo surengę dramų minėjimą, kur pagrindiniu kalbėtoju buvo rašytojas Skėma. Penktadienį vasario 12 dieną santariečiai surengė Jaunimo Namuose Vasario 16 d. minėjimą. Paskaitą skaitys Vincas Trumpa. Nijolė Remeikytė aktyvi santariečių platina Mėtemų žurnalą. Leonas Narbutas neseniai grįžęs iš karinės tarnybos šiuo metu pirmininkauja Santaros Chicago skvriui.

Ivykiai ir žmonės. — Dr. Vytautas Vyžandas išrinktas akademiko katalikų judėjimo, Pax Romana, prezidentu. Vytautas Germanas, kuris baigė prieš porą metų architektūros mokslus Illinois universitete, suprojektavo Brazilijai lietuvių ambasados pastatą. Šio pastato projektas buvo išstatytas Jaunimo Namuose. Paskutinį semestrą šie asmenys įsigijo mokslo diplomus Illinois universitete: Stankaitis, Balzarus ir Vaičius gavo architektūros bakalauro laipsnį; Vita Kraučūnaitė ir Aldona Avizienytė iš bakterio-logijos; Vita Čerškutė — ekonomijos; Jūra Geležytė — biochemijos ir Teresė Matusevičiūtė — kalbų. Janė Skeivytė įsigijo magistro laipsnį iš biochemijos. Sausio 31 d. Janė Skeivytė susituokė su Kirvaičiu. Sveikiname jaunavedžius. Nuo šio mėnesio Akademikų Prosvaičių redakcija perkels savo būstinę į Chicago. Akademikų Prosvaičių adresas bus: 4239 S. Fairfield Ave., Chicago 32, Ill. Taipgi truputį pakinta mūsų redakcija. Dėl kitų įsipareigojimų iš redakcijos pasitraukia Šarūnas Užgiris.

Algirdas J. Kasulaitis š. m. vasario 3 d. gavo Western Reserve Universiteto, Cleveland, Ohio, baigimo diplomą "Bachelor of Business Administration" titulu, tuo patapdamas diplomuotu ekonomistu. Pagrindinės jo studijos buvo ekonominė teorija, o šalutinės — bankai ir finansai. Diplomotas ekonomistas Algirdas J. Kasulaitis jau yra gerai žinomas lietuvių visuomenei, kuriai jis atiduoda savo visas talentingas jėgas. 1928 m. baigęs Augsburg lietuvių gimnaziją Vokietijoje, su namiškiais 1949 m. atvyko į USA, kur aktyviai įsijungė į katalikišką, lietuvišką ir kultūrinį darbą. Jį pertraukdama 2 metus, nes turėjo atlikti karinę prievolę Korėjoje.

Algirdas J. Kasulaitis yra energingas visuomenininkas ir gabus žurnalistas publicistas. Įvairios katalikiškos ir lietuviškos organizacijos, o ypač ateitininkai (buvo net MAS centro avizijos pirmininkas) yra daug gavę ir tebeauga iš jo darbo bei pasiaukojimo. Jis yra ir krikščionių demokratų atstovas VLIKE.

Spaudos darbą dirbti jis pradėjo 1948 m., redaguodamas Augsburg Spindulių laikraštėlį. Nuo to laiko jis aktyviai ir gausiai rašo lietuviškas, lietuviškos kultūros, Lietuvos laisvės ir politinėmis temomis dažniausiai pasirašydamas A. Erdvilo slapyvardžiu. Jo straipsnių yra buvę Ateityje, Darbininke, Drauge, Jaunimo Žygiuose, Lietuvių Žiniuose, Tėviškės Žiburiuose ir kitur. Redagavo Lietuvių Žinias (Pittsburgh) ir teberedaguoja Jaunimo Žygius. Jo kūryba pasižymi patriotizmu, aštria logika ir aktualumu.

Ir studijuodamas Western Reserve Universitete, jis neatsitrenko nuo lietuviškosios visuomenės ir publicistinio darbo, tuo parodydamas savo nuostabų darbštumą ir lietuvišką pasiaukojimą.

Pasiekęs studijinį tikslą, tikime, jis ir toliau vers vagą po vagos mūsų lietuviškame, kultūriname ir politiniame gyvenime (A. S.).

Arch. inž. Vytautas Germanas, vienas iš laimėjusių III premiją konkurse projekto Lietuvos pasieninių rūmų Brazilijoje. Gimė Kaune. Gimnaziją lankė Lietuvoje, baigė 1949 m. Schwaeb-Gmunde, Vokietijoje. Architektūros studijas baigė Illinois Universitete 1957 m. Studijų metu aktyviai dalyvavo Liet. Studentų Sąj. ir Stud. Skautų Korp. Vytis ir tų org. valdybose. Karinę tarnybą atliko būdamas studentu.

Kaip struktūros inž. Alg. Germanas dirbo architektūros firmoje PERKINS WILL, vykdamas statybą Chicago Richard E. Byrd mokyklos ir Mokytojų Seminarijos (šiaurinėje miesto dalyje) auditorijos. Šiuo metu dirba JEN-SEN and HALSTEAD archit. firmoje, kaip pastatų struktūrų projektotojas.

Seimyniškoje laimėje su žmona Liuda ir dviem vaikais gyvena 2618 W. Montgomery St., Chicago 32, Ill., ir dalyvauja visuomeninėje veikloje.

Architektūros parodos atidarymo metu Chicagoje Brazilijos konsulo J. B. Pereiros žmonai (kairėje) stud. Nijolė Semėnaitė (viduryje), lankanti Rosary kolegiją, įteikia rožių puokštę, pasakydama portugaliskais kalbą; antroje pusėje inžinierių žmonių klubo pirm. A. Vintartienė.